

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Pred razčiščenjem:

Ali bo ponehala mednarodna napetost

Francija bi bila pripravljena pričeti pogajanja z Nemčijo, ako izpremeni svojo zunanjo politiko, vendar pa se mora prej razčistiti špansko vprašanje

PARIZ, 8. januarja. b. Iz zanesljivega vira se doznava, da presojajo na Quai d'Orsayu mednarodni položaj nekoliko bolj ugodno, kakor bi se moglo sklepati po pisanju francoskih listov. Za to nenadno omiljenje napetosti navajajo v uradnih krogih dve dejstvi. Predvsem je angleška vlada uradno obvestila francosko vlado, da pred 1. januarjem t. l. sploh ni vedela za prevzeto italijanskih prostovoljcev v Cadiz, katerih del je bil izkrcan v tej luk, kakor se naknadno doznava, že lani 22. decembra ostali pa med 1. in 2. januarjem. Angleške pomorske oblasti v Gibraltarju so zvedele za to izkrcanje šele okoli 4. t. m. Foreign office je takoj, ko je prejel to poročilo iz Gibraltarja, opozoril italijansko vlado na mučen vtis, ki ga je napravil v vsej angleški javnosti ta neprilicavani prevoz italijanskih prostovoljcev v času, ko je bil podpisan italijansko-angleški sporazum.

S tem so, kakor izjavljajo v pariških uradnih krogih, definitivno odstranjena vsa sumničenja, ki so se pojavila v zvezi z angleškim zadržanjem v španski aferi.

Glede napovedane prihoda francoskega poslanika v Berlinu, Ponceta, v francosko prestolnico se doznava, da je po daljšem razgovoru z nemškim gospodarskim ministrom in predsednikom nemške državne banke dr. Schachtom odločil svoj odhod v Pariz, ker tako želi francoska vlada, ki mu je naročila, naj na svojem mestu počaka odgovor nemške vlade na francosko-angleško demaršo in na napovedani sprejem pri državnem kancelarju Hitlerju 11. t. m. V zvezi s tem pa v Parizu ne potrjujejo ugibanj in napovedi nekaterih inozemskih listov o bližnjih francosko-nemških pogajanjih, pri čemer seveda ne zanikajo, da bi ne bili pri-

pravljani sprejeti taka pogajanja, ako bi se zares pokazala znatna izprememba nemške zunanje politike. Vsekakor postavljajo francoski krogi kot pogoj za pogajanja rešitev španskega problema. Francosko-nemški sporazum je toliko časa nemogoč, kakor zatrujejo, dokler Nemčija ne razčisti svojega zadržanja v zapadnem Sredozemlju, kjer ima Francija svoje življenske interese.

„Giornale d'Italia“

o prostovoljcih

RIM, 8. januarja. b. Oficiozni »Giornale d'Italia« piše glede na nasprotujoče si vesti inozemskega tiska o izkrcanju večjega števila italijanskih prostovoljcev v Španiji med drugim:

Vprašanje italijanskih prostovoljcev ni v nobeni zvezi niti z italijanskimi obveznostmi po italijansko-angleškem sporazumu niti ni v nasprotju s sporazumom o nevmešavanju v španske notranje zadeve. »Gentlemen's agreement« se omejuje samo na ugotovitev obeh podpisnic, da ne želita izpremeniti statusa quo glede posameznih državnih suverenosti na Sredozemskem morju. Italija se te suverenosti ni dotaknila niti glede Španije niti glede katerekoli druge sredozemske države. Med razgovori o sklepnitvi italijansko-angleškega sporazuma ni bilo govora o italijanskih ali angleških prostovoljcih v Španiji in dogovorjeno besedilo sporazuma nima o tem niti besede. Problem pošiljanja prostovoljcev v Španijo pa tudi ne krši politike nevmešavanja v španske notranje zadeve, ker je bil v nasprotju z italijansko željo izza avgusta lanskega leta od drugih velesil izrečno izključen iz pojma vmešavanja.

Italijanski odgovor o prostovoljcih

Italija obtožuje kakor Nemčija francosko in angleško vlado, da sta omogočili pošiljanje prostovoljcev v Španijo

Rim, 8. jan. d. Večraj je zunanji minister grof Ciano izročil angleškemu in italoskemu poslaniku odgovor italijanske vlade na demaršo Anglije in Francije zaradi preprečenja pošiljanja prostovoljcev v Španijo. Odgovor pravi med drugim:

I. Italijanska vlada mora najprej poudariti, da spada vprašanje o pošiljanju prostovoljcev v Španijo v pristojnost odbora za nevmešavanje. Italijanska vlada mora glede na to opozoriti na nevarnost, da se zmanjša avtoriteta tega odbora, če se z direktnim apelom na vlado odvzema iz njegove pristojnosti to najvažnejše vprašanje.

2. Angleška in francoska vlada podčrtava svojo bojazen glede stalnega dotoka prostovoljcev v Španijo. Italijanska vlada podčrtava se bolj to bojazen, ker ni v kolikor se tiče nje same, najnovejšega datuma. Italijanska vlada je večkrat in izrečno od samega začetka opozarjala, naj se problem navmešavanja razširi tudi na indirektno nevmešavanje in v ta problem poleg finančne pomoči vključijo tudi vprašanje propagande in pošiljanja prostovoljcev v Španijo.

Nota pravi nato, da je italijanska vlada že meseca avgusta opozorila in predlagala, naj se prepreči javno zbiranje pripetkov in nabiranje prostovoljcev, ter ugotavlja:

Med tem je francoska vlada ostala pri svojem načrtu. Niti s francoske niti z angleške strani se ni pokazala nobena naklonjenost za italijanski predlog. Tedaj je bilo samo rečeno, da bi se lahko o tem govorilo pozneje.

V nadaljevanju svoje note ponavlja italijanska nota dobesedno zahteve, ki jih je postavila Nemčija v svojem odgovoru.

»Giornale d'Italia« poroča da ima italijanski odgovor značaj obširne spomenice, v kateri se podrobno obravnava sodenji položaj v Španiji. Italijanska vlada je v spomenici naglasila, da je že pred petimi meseci predlagala, naj ostanejo vse prizadete države absolutno nevtralne napram španski državljanski vojni, da pa ta predlog ni bil sprejet z razumevanjem pri ostalih silah, zlasti ne Franciji. Sprito tega se takoj od početka z obema vojskujočima se stranama v Španiji ni enako postopalo in se zlasti eni izmed njih ni odrekla podpora iz inozemstva. Če bi bil italijanski predlog pred petimi meseci sprejet, bi bile posledice državljanske vojne povsem drugačne, državljanska vojna sama pa bi bila že davno zaključena. Eni izmed vojskujočih strank se je vzklic sporazumu o nevtralnosti še nadalje priznavala legitimnost in zaradi tega je prejemala tudi vsjo podporo. Zato se je položaj izpremenil in državljansko vojno so pričeli izkoriščati elementi, ki rušijo sleherni red in ki zaradi tega tudi v Španiji

sami ne morejo voditi in predstavljati španskega naroda. Druga vojskujoca se stranka je v pokrajinah, ki so v njeni oblasti, uvedla red. V Burgoisu vlada sedaj elementa reda in borbe proti razdiralni akciji, ki so jo začeli v Španiji tuji agenti.

Italijanska vlada smatra sprito vsega tega, da so bili predlogi o prepovedi nadaljnega pošiljanja prostovoljcev v Španijo prepozni, ker je v Španiji sedaj že toliko prostovoljskih oddelkov iz tujine, da so ogroženi že vsi nacionalni interesi Španije. Italijanska vlada je že v noti, ki jo je pretekli teden poslala nevtralnostnemu odboru v Londonu, izrazila svojo pripravljenost, da sprejme predlog o prepovedi nadaljnega pošiljanja prostovoljcev v Španijo, zato pa zahteva, da se iz Španije umaknejo vsi takozvani prostovoljci, ki se tam mude, ter da nevtralnostni odbor res poskrbi tudi za izvajanje vseh ostalih ukrepov, s katerimi bi bilo mogoče zagotoviti absolutno nevtralnost vseh prizadetih držav napram nadaljnjemu razvoju dogodkov v Španiji.

Nemški odgovor

Berlin, 8. jan. Nemška vlada je izročila odgovor francoskemu in britanskemu poslaniku snoti ob 18.50. Nemška vlada pravi, da spada rešitev vprašanja pošiljanja prostovoljcev v Španijo v londonski odbor za nevmešavanje ter zavrača vsak sum, kakor da bi bila ona kriva, ker so prišli v Španijo tuji prostovoljci. Obenem pravi, da je pripravljena podpreti vse ukrepe za onemogočenje vsakršnega posrednega ali neposrednega vmešavanja v špansko državljansko vojno, treba pa je, da vse prizadete države pristanejo na brezpogojno učinkovito nadzorstvo nad nevmešavanjem, ki ga je treba izvajati na mestu.

Odmev v Parizu

Pariz, 8. januarja. d. Ker sta bila italijanski in nemški odgovor na angleško-francosko demaršo o pošiljanju prostovoljcev v Španijo objavljena šele snoti, se omejujejo listi le na poročila o splošnih vtisih. V glavnem ugotavljajo, da sta odgovora po smislu slična, zaradi česar skidepajo, da postopata Nemčija in Italija sporazumno. »Matine« je mnenja, da bošta italijanski in nemški odgovor olajšala nadaljnja pogajanja, ter poudarja, da sta zbudila v splošnem ugoden vtis. »Oeuvre« naglašja, da je nemška nota bolj ostra kakor pa italijanska. Kar se tiče nemške zahteve, da bi se morali odstraniti iz Španije tuji prostovoljci, ki se bore na strani valencijske vlade, mnenja, da bi ji bilo težko ugoditi, ker gre po večini za emigrante brez državljanstva. »Echo de Paris« poudarja, da predstavlja nemški in italijanski odgovor glede na prejšnje izjave italijanske in nemške vlade znatno napredek. »Humanite« seveda nasprotno zelo

osrto stališče proti italijanskemu in nemškemu odgovoru ter poudarja kot nemogoče, da bi mogli angleška in francoska vlada pristati na njune predloge

Angleške skrbi

London, 8. januarja. AA. »Times« piše, da se angleška javnost boji, da se ne bi španska državljanska vojna razširila in da ne bi objela še drugih držav. Gotovo je, da bo angleška vlada storila vse, kar je v njeni moči, da bo pridobila ostale države, za prenehanje pošiljanja prostovoljcev v Španijo. Vesti, da se Nemci izkrcavajo v Cadizu, so povsem točne. Cisto naravno je, da se Francija čuti prizadeto zaradi teh ojačenj generala Franca. Francija ne more mirno

gledati nemških čet v Španiji, kar bo le otežkočilo njeno posredovalno akcijo pri sovjetski vladi v španski zadevi. Zato je treba sedaj storiti vse, da se prepreči pošiljanje prostovoljcev v Španijo.

Sklicanje

londonskega odbora

London, 8. januarja. br. Londonski odbor za nevmešavanje v španske zadeve je sklican za torek k plenarni seji. Na seji bodo prečitana poročila pododbora. Podrobno bo odbor razpravljal o vprašanju prostovoljcev v Španiji in o možnosti prepovedi vsake finančne podpore obema taboroma v Španiji.

Kaj čaka Španijo?

Španija ne bo fašistična, pa tudi ne komunistična

LONDON, 8. januarja. b. Dopisnik »Timesa« poroča s špansko-francoske meje med drugim:

Dasi je baje nacionalistična vlada odredila vse potrebne ukrepe, če bi zasedle njene čete Madrid, se vendar še nič določene ne ve o politiki španskih nacionalistov v primeru zmage. Predvsem se iz zadržanja nacionalističnih krogov ne da niti najmanj razbrati, kakšno stališče bi Francova vlada zavzela nasproti znanim avtonomističnim zahtevam Galicije, Baskov in Katalonije. V splošnem prevladuje mnenje, da bi bil Franco v tem pogledu prisiljen zavzeti stališče, ki se ne bi veliko razlikovalo od stališča »ljudske fronte«, ako bi si hotel zagotoviti podporo vsega španskega naroda, ki bi mu bila pri obnovi državi še posebno potrebna. Velik problem za nacionaliste predstavlja tudi vprašanje ljudske vzgoje, ki bi ob novem posegu duhovščine v državno življenje zadobilo zopet staro ostrino. Franco upa, da bi mu uspelo polagoma vzgojiti španski narod in ga pripraviti za svoje namene, Španijo pa postaviti na povsem nove noge. V nacionalističnih vrstah zatrujejo, da Franco, ki živi v sedanjih vojni predvsem od podpore fašistov, sam ni fašist. Se manj so upravičene domneve, da bi bil pripravljen odstopiti eno samo ped španske zemlje katerikoli drugi državi.

Naj bo izid državljanske vojne kakršenkoli, zdi se izven vsakega dvoma, da ne bo bodoca Španija niti fašistična niti komunistična. Čim bodo izginili tuji vplivi, ki se pojavljajo sedaj, bo Španija zaživela zopet svoje staro življenje po starih metodah in ljudje se ne bodo pozdravljali niti na fašistični niti na komunistični način. Španija je vse preveč individualistična in čustveno razgibana, da bi sledila katerikoli importirani masovni doktrini. Nova Španija, pa naj bo

izid sedanjega bratomornega klanja tak ali tak, bo končno zopet pripadala samo — Špancem.

Izpraznitev Madrida

Rim, 8. januarja. br. Današnji listi poročajo iz Madrida, da je glavni poveljnik madriških čet izdal večraj poziv, da na jedrilno prebivalstvo čim prej zapusti prestolnico, ker je prihajajoči dni računati s krvavimi borbami. Ker civilno prebivalstvo ovira vojaške operacije, smatra za potrebno, da se vsi civilisti čim prej izselijo iz mesta, da bi dobilo vojaštvo potreben prostor za razsežnejšo akcijo.

Jeromski za francosko intervencijo v Španiji

PARIZ, 8. januarja. o. Glavno glasilo socialistične stranke »Populaire«, ki velja tudi za osebno glasilo ministrskega predsednika Bluma, je objavilo članek francoskega parlamentarca Jeromskega, ki je izrazil veliko senzacijo med vsemi pristajali ljudske fronte zaradi odločne zahteve, naj Francija intervenira v Španiji. Jeromski napada lažno nevtralnostno politiko, o kateri pravi, da na eni strani dopušča Italiji in Nemčiji priznane Burgosa in vzpiranje pomorskih incidentov v španskih vodah, na drugi pa onemogoča enako postopanje sil, katerih interesi so prizadeti v nasprotnem smislu kakor nemški in italijanski. Pomorski incidenti so ustvarili v zadnjih dneh izredno napet mednarodni položaj, ki ga taka nevtralnostna politika gotovo ne bo omilila. Zato je nujno potrebno, da Francija energično intervenira v Španiji. Blum je lahko še nadalje zvest Društvu narodov, nastopil pa je že čas, da pokaže svojo zvestobo napram ljudski fronti.

Francosko-turški spor

Razgovori med Francijo in Anglijo o rešitvi Aleksandretskega vprašanja

Pariz, 8. januarja. Zaradi nenadnih sestankov Kemala Atatürka z načelnikom turškega generalnega štaba se širijo v Parizu pesimistične vesti o Aleksandretskem sandžaku. Uradni krogi tem vestem sicer ne pripisujejo velike važnosti, poudarjajo pa, da pisanje turškega tiska nikakor ni v skladu s pogajanjmi med Francijo in Turčijo, ker so v teku razgovorov turški krogi naglasili željo, da se pride do sporazuma.

Polshubeni »Petit Parisien« poroča, da so se službeni med Londonom in Parizom, da se sebnimi razgovori zaradi francosko-turškega spora. Londonski uradni krogi so se postavili na stališče, da ne gre Turčiji dopustiti svobodne odločitve o Aleksandretskem vprašanju.

Nevtralni opazovalci, ki jih je odredilo DN, so večraj v Aleksandretskem sandžaku obiskali kraje ob turški meji in se ustavili tudi v vasi Aktepe, kjer mirno žive skupaj Kurdi in Turki.

Direktna pogajanja med Francijo in Turčijo

Pariz, 8. januarja. AA. Med konferenco, ki jo je imel s turškim poslanikom Szaadom in ki je trajala dve uri, je državni podtajnik Viennot opozoril, da kampanja turškega tiska v vprašanju Aleksandrete nikakor ne bo mogla imeti ugodnih posledic za ustanovitve znošnih atmosfer pri teh pogajanjih. Razgovor je v splošnem potekel zadovoljivo. Viennot je izjavil, da je Francija pripravljena preučiti turške predloge. Istočasno se trdi, da sta se turška in francoska

vlada sporazumeli, naj se odloži seja sveta DN, da bi se lahko začela direktna pogajanja. O prekinitvi pogajanj ne more biti govora.

Turčija ni mobilizirala

London, 8. januarja. AA. Reuterjev urad poroča iz Ankare, da uradno demantirajo vesti o ojačenju posadk ob sirsoturški meji.

Anglija za turške zahteve?

London, 8. januarja. k. Tudi agencija Reuter potrjuje, da je vsa turška vlada s predsednikom republike na čelu odpotovala na mejo Aleksandretskega sandžaka, da protestira proti francoskemu postopanju v pogajanjih za Aleksandretski sandžak. Londonski politični krogi so se postavili na stran Turčije ter opozarjajo, da bi lahko Turčija zahtevala ne samo ureditev Aleksandretskega vprašanja v smislu njenih interesov, nego tudi, da se ji vrne mosulsko okrožje, ki ga je morala po vojni odstopiti Iraku. V tem primeru bi bila posledno prizadeta Anglija, ki se mora zaradi tega zavzeti, da se bo Aleksandretskemu sandžaku v Zenevi dejansko priznala avtonomija, kakor zahteva turška vlada.

Borzna poročila.

Carib, 8. januarja. Beograd 10.—, Pariz 20.5275, London 21.575, New York 435.25, Bruselj 73.375, Milan 22.925, Amsterdam 228.90, Berlin 175.05, Dmaaj 79.50—81.25, Praga 15.25, Varšava 82.25, Bukarešta 3.25.

Politični obzornik

Tako je!

V kratkem bo podpisana prijateljska pogodba, ki smo jo sklenili z Bolgarijo. Pravijo, da bo ta podpis izvršen v nedeljo 24. t. m. Najbrže v zvezi s tem važnim dogodkom je napisal Ljuba Davidovič v božični številki »Politike« nekaj spominov iz srbsko-bolgarske vojne leta 1885., ki se je sam aktivno udeležil. Tem svojim spominom je dodal par svojih pripomb, ki so ne samo zanimive, marveč za današnje razmere naravnost aktualne. Ljuba Davidovič piše: »Poučna je naša prošlost. Samo malo jih je, ki so se iz nje česa naučili. Ni se hotelo uvaževati one modre narodne prislovice: z narodom za narod. Ljubša jim je bila ona druga: brez naroda za narod. Kakor se je delalo, tako se je tudi uspevalo... Vojna (1885.) ni bila pripravljena ne politično ne vojaško. Naši ljudje je niso mogli razumeti. Spraševali so se: Zakaj oviramo bolgarsko osvobodjenje in uedinjenje, zakaj tudi mi skupno z njimi ne udarimo na Turčijo? Naš spor z Bolgari je bil v težkem času rešen na Slinici. Izgubili smo vojno. Tako je moralo priti. V tej vojni nismo imeli ne števila, ne ideje, za katero bi se morali boriti. Bolgari so imeli eno in drugo. Številčno so bili mnogo močnejši od nas. Vojevali so za svojo svobodo in uedinjenje... Ali je koga v tej državi kaj naučilo leto 1885? ... Tudi danes vre ne samo v Evropi, marveč po vsem svetu. Na vseh straneh se pripravljajo: oborožujejo se, nabavljajo življenske potrebščine in pripravljajo narode za pretežke napore. A mi? — Preštavamo — občine!»

Nestrpnost, ki lahko ima posledice

V šibeniški »Tribuni« čitamo: »V teh žalostnih časih čisto srečavamo tudi med kmeti zavedne ljudi, ki se po nobenih obljubah ne dajo speljati na led raznim prorokom, ki lazijo sedaj po vaseh in okrog kmetov. Ti možje se ne dajo preslepiti in raje žrtvujejo tudi svoje materialne koristi. V nekem šibeniškem predmestju živi kmet B. Ima krepko narodno zavest in pozna temeljito tudi zgodovino jugoslovenskega naroda. Poleg drugih vrlin ima tudi izredno lep glas in je do sedaj sodeloval pri pevskem zboru v cerkvi. Ker pa je odločno narodnega jugoslovenskega mišljenja, so mu preprečevali, da še nadalje goja v cerkvenem pevskem zboru in ga formalno iztirali iz cerkve. Mož je odšel in se ne bo nikdar več vrnil v cerkev. Vprašamo one, ki so to povzročili, komu bodo podtaknili krivdo, ako bo došlo B. poiskal vrata druge cerkve, iz katere ga ne bo nihče gonil?« — Tudi iz naših krajev smo dobili že več pisem, v katerih se naši ljudje bridko pritožujejo nad postopanjem gotovih gospodov, ki so popolnoma pozabili, kaj jim nalaga njih poklic, in napovedujejo, da se bodo popolnoma osvobodili njihovega upliva. Mi teh pisem doslej nismo objavili, ker nečemo zervajici prilivati olja, povdarjamo pa, da teh pojavov ne smemo podcenjevati!

Očitek korupcije

Naša država ima 15 milijonov prebivalcev. Med temi je 74% kmetov, 9,20% uradnikov in nameščencev, 3,50% industrijcev in njihovih nameščencev, 3,30% trgovcev in branjecev, 2,52% pripadnikov raznih poklicev, 1,68% brezposelnih, 1% odvetnikov, zdravnikov, inženjerjev itd., 0,60% nameščencev denarnih zavodov. Ne moremo jamčiti, da bi bili ti statistični podatki točni. Navajaj jih Škerbec-Sabotijev »Gorenjec«, ki na podlagi teh podatkov zahteva za javne nameščenice posebne uradniške zbornice, češ »da je korupcija v naši državi na višku samo zato, ker uradniki nimajo svojih zbornic, kakor jih imajo drugi stanovi. Da zabriše ta očitek korupcije na naslov uradništva, pravi na drugem mestu, naj »zupanstva opozore banskou upravo in le-ta osrednjo vlado na izredno slabo stanje slovenskega drž. nameščenstva.« Temi nameščencem se naj »priznajo one izredne ugodnosti, ki jih je priznal Peter Zivkovič onim, ki so službovali v takozvanih »težjih krajih na jugu.« — Naše pošteno uradništvo pač ni zaslužio, da se ga na eni strani obkłada z neupravičenim očitkom korupcije, na drugi strani pa se hinavsko zavija oči, kakor da bi mu bila beda uradništva posebno pri srcu!

Kaj pravi dr. Maček

V božični številki beogradske »Pravde« je objavljen razgovor njenega dopisnika z dr. Vladkom Mačkom. Na vprašanje, če se bo do pogajanja med JRZ in bivšo hrvatsko seljaško stranko pričela, kakor so pisali nekateri listi, takoj po pravoslavnem božiču, je dr. Maček odgovoril: »Ne odklanjam pogajanja z JRZ, ako bodo imela ta pogajanja bil takšna, kakršna so bila do sedaj, bi v tem primeru ne donesla nobenih rezultatov. Bilo bi škoda izgubljati čas.« — Na vprašanje, če bodo pogajanja z JRZ vodile iste osebnosti, kakor pogajanja z združenim srbskim opozicijo, to je Jakob Jelenc in dr. Šutej, je dr. Maček kratko izjavil: »Verjetno, skoraj gotovo bodo vodila pogajanja iste osebnosti.«

Plenarna seja zbornice za TOI

Predsedstveno poročilo slika gospodarski položaj Slovenije - Zbornični proračun in zbornična doklada

Ljubljana, 8. januarja. Posvetovanja članov posameznih odsekov so se tako zaključila, da je predsednik g. Ivan Jelenc otvoril današnji plenarni sejo Zbornice za TOI šele ob 10. Napovedana je bila za 9. uro. Pozdravil je navzoče, zlasti pa zastopnika banke uprave svetnika dr. Marna. Ugotovil je skopost, ker je bilo navzočih 58 zborničnih svetnikov. Za overovajenja zapisnika je imenoval dr. Cirila Pavlina in g. Albina Smerkoja. Ob predsedniku so zasedli svoja mesta večerji izvoljeni podpredsedniki gg. Ivan Ogrin, Rihard Skubec in Konrad Elsbacher ter generalni tajnik g. Ivan Mohorič.

Predsedstveno poročilo

Na današnji plenarni seji Zbornice za TOI je podal predsednik Ivan Jelenc svoje poročilo, ki se v njem opisal naš gospodarski položaj ter je s dolžnostmi res strokovnjaka gospodarskih problemov, ki jih lahko delimo v tri skupine: 1. naravni razvoj, nivoizacija in integracija gospodarskih razmer v naši državi ter izenačenje gospodarske zakonodaje in javne uprave; 2. sanacija gospodarskih razmer ter odprava posledic krize; 3. prilagoditev našega gospodarstva na izpremenjene razmere v svetu, odnosi do tujstva, zlasti do naših sosedov.

SKUPNE ALI LOČNE ZBORNICE?

V delokrog zbornice spadajo predvsem naslednje naloge: zastopati, šteti, in pospeševati v skladu s splošnimi interesi splošno gospodarstvo in njegove panoge, ki so za stopane v zbornici. Poskušali so že, da bi naše zbornice razvile ter oslabil s tem, da bi se osnovala posebne obrtne zbornice. Z vselej lahko ugotovimo, da smo naši Slovenci pokazali mnogo zrelosti v presoji tega vprašanja in prav zadnje volitve so zgovorno dokazale, da naše obrtnišvo zna ceniti pomen in prednost skupnih zbornic. V skupnih zbornicah lahko obrtnišvo razvija neodvisno svojo iniciativno in delavnost, v njih je pa tudi vedno našo vse razumevanje in zaščito.

Predsednik je posebej toplo pozdravil pri zadnjih volitvah izvoljene svetnike, kakor je naglasil, da je prvenstvena naloga zbornice spremljati vse pojave gospodarskega življenja, presojati njih učinek na gospodarstvo vse banovine in proučevati iz lastne pobude ali na zahtevo oblastev vsa vprašanja gospodarskih panog, ki so v zbornici zastopane.

SPLOŠNE GOSPODARSKE RAZMERE

Gospodarske razmere in odnosi v vsem svetu, kakor tudi pri nas, so nesoltni ter spremenljivi, kakor se niso bili nikdar. Ta položaj se posebno zahteva od zbornice, da je v čim tesnejših stikih z vsem strokovnim združenjem svojega področja in da jih podpira pri njihovem delu. Zbornica je dosegla v tem pogledu mnogo uspehov, vendar jo še čaka mnogo dela. Najbolj značilno za našo gospodarsko dobo je, da se kaže povsod nedovršenost, zlasti v gospodarski zakonodaji. Za zbornico pomeni to, da ne more odpraviti defektivno mišl enega vprašanja z dnevnega reda.

Gospodarska struktura zborničnega področja je se v marsičem razlikuje od drugih banovin. Pogoji za gospodarsko aktivnost so glede na življenjski standard in stopnjo gospodarskega razvoja mnogo težji in zato tudi obsežno repertoarje mnogo bolj, kakor v drugih pokrajinah. Razen tega vpliva še po sebi omejena lega Slovenije, pomanjkanje dobrih zvez z našim najbližjim domačim pristanom. Vseh tem težko druge pokrajine ne poznajo. Zato ima marsikatera gospodarska uredba, sprejeta za vso državo, pri nas mnogo usodnejši učinek, kakor na drugih zborničnih področjih. Izenačenje gospodarske zakonodaje neprestano izliva težkote. Naša zbornica je pri svojem delu pogosto naletela na nerazumevanje. Naši predlogi so bili pogosto sprejeti kot neumestna kritika, čeprav smo bili daleč od misli, da bi se spuščali v kritiko, ki nam ne pripada. Verjemo je, da nas čakajo tudi pri nadaljnjem delu enake težkote in bo treba še mnogo odločnosti ter vztrajnosti, da jih bomo premagovali. Že zakonski načrti, ki so pred zakonodajno, bodo najprej ustvarjali podobne težkote. Mislim najprej ustvarjati podobne težkote. Mislim najprej ustvarjati podobne težkote. Mislim najprej ustvarjati podobne težkote.

ALI KRIZA POPUŠČA?

Nekateri trde, da je kriza že premagana in da se je začet polet gospodarske konjunkturo. Vendar so mnogi še nezaupljivi ter počasi verjeti varljivim videzom izboljšanja in napovedujejo še dolga leta krize. Pravkar objavljena statistična zbornica kaže, da je bilo tudi v preteklem letu število odjav obratov večje od prijav. Ni moj namen, da bi se spuščal podrobneje v razmatranje tega pojava, glede na to, da na področjih drugih zbornic število obratov rapidno naraste. Nedvomno pretežna večina podjetnikov odjavlja obrate, ko ne more več vzdržati v boju za obstoj. Statistika nam torej ne more potrditi, da se kaže izboljšanje na vseh področjih. Položaj je po posameznih panogah zelo različen. Kažejo se trenutna zboljšanja, pa tudi mnogi svarilni znaki, da zboljšanje najbliž ne bo trajno. To velja predvsem za razmere v zunanji trgovini, ki se je poživila in vzbujala varljive upe. Prehude so izkušnje preteklega leta, da bi lahko verovali v trajnost konjunkturo, saj predobro vemo, da je povzročilo predvsem ogromno oboroževanje evropskih držav. Če se je naša zunanja trgovina poživila in promet povečal, ne smemo pozabiti, da je velik del izvoza v kitajsko izpostavljen dan za dan presenečenjem, in je v nevarnosti, da zmanjše. Naše gospodarstvo, ki prebiva doma zlasti kreditne težkote, se stomilijonske terjatve, zamrzle v inozemstvu. Optimisti računajo, da se bo leto na nacionalni dohodek povečalo za okrog 6 milijard dinarjev. Še bolj optimistični proračunski javni dajatve. Po dolgi letih politike pretirane deficita, ki groje do ekrajne kapacitete gospodarstva. Uvidemo potrebo po javnih delih in likvidaciji moralizatorja za kmetijske dolgov, moramo pa svetovati ter pripraviti previdnost pred naglenostjo in pretiravanjem. Finančni ministar prikaže v tem proračunskem letu od gospodarstva 650 milijonov Din več dohodkov

kakor v dosedanjem proračunu. Minister za socialno politiko pa uvaja nove vrste zavarovanja, razen tega se razen kmetijskih dolgov socializira in emitira tudi nova tranla nor tranega posestva v višini pol milijarde Din.

SENZACIJA DENARNEGA TEGA

Ako bi bil naš kreditni sistem zdrav in bi funkcioniral kakor leta 1960, bi lahko prevzeli vse te operacije nase, žal pa so dandanašnje razmere v marsičem drugačne. Razen posameznih poskusov mobilizacije dveh hranilnic je naše denarstvo prepuščeno samemu sebi, da se s svojimi napori in svojimi rezervami skuša sanirati. Kljub vsem naporom, stomilijonskim odpisom in izgubam še vedno ni prišlo do ureditve našega kreditnega sistema. Zadnja uredba o likvidaciji kmetijskih dolgov je postavila tudi naše kreditno združenstvo pred težko rešljiva vprašanja. Pre te mu izgube zadnjih rezerv in prenos kmetijskih terjatev na Privilegirano agrarno banko. Trgovinsvo in obrtnišvo ne more biti brezbrizno glede na to ureditev. Posledice, ki jih je zapustila kriza, se bodo poznale še desetletja in zato bi ne bil upravičen optimizem glede naših kreditnih in plačilnih zmognosti.

SOCIALNA ZAKONODAJA

Dobro se zavedamo da izboljšanje življenjskega standarda kmeti in delavca poživlja gospodarsko delavnost vseh panog in zato priznavamo potrebo uredbe minimalnih mezd, ki jo pozdravljamo tudi zato, da bi se omejila neželjena konkurenca. Upamo da bo okvir uredbe o minimalnih mezdah pripomogel, da se produktivski pogoji glede delavskih mezd po vsej državi izenačijo. Tudi zavarovanje za starost onemogoči in emri bo najbrž uvedeno kmalu s posebno naredbo. To pomeni okrog 100 milijonov Din novih dajatev na leto. Starostno zavarovanje je bilo nezakonitno že leta 1922, vendar so njegovo izvedbo dosegli, odlagali iz gospodarskih razlogov. Zdaj mislimo, da je nastopil čas za povoljne konjunkturo in da zavarovanje lahko uvedejo Zbornice priznavajo, da je potrebno smotno socialno skrbstvo, vendar pa mislimo da mora biti prilagojena kapaciteti in razvoju gospodarstva. Zato priporočajo naj se zavarovanje uvede najprej, le v nekaterih panogah industrije, kjer je najbolj potrebno, a hkrati naj skušajo temeljito racionalizirati bolniško zavarovanje, da bi s prihranki pri njem krili delno stroške novega zavarovanja.

JAVNA DELA IN TURIZEM

Pri javnih delih bi morali stremeti predvsem za tem, da bi gospodarstvo imelo čim večjo posredno in neposredno korist od investicij. Zato bi jih morali prevzemati le domači podjetniki in uporabljati bi bilo treba le domače gradivo. Naše zbornično področje obsega zelo veliko tranzitno ozemlje za na Jadran in v Italijo. Zaradi tega je nujno potrebno modernizirati tranzitne ceste in omogočiti direktno zvezo Slovenije s Sufikom. Ta javna dela bi morali vzeti predvsem v program, kar zahtevamo tem bolj upravičeno, ker je naša banovina pri podpiru prve transe bonov za javna dela pokazala vse razumevanje ter je pripravljena igrati polni znesek 80 milijonov Din, kar pomeni skrajni napor našega gospodarstva. Za tujski promet smo igrivali izredno mnogo investicij. Zadnja sezona je bila dobra, vendar pa ovirajo razvoj tujkega prometa iz inozemstva težkote v plačilnem in kirinjskem prometu. Predlagali smo zlasti zboljšanje železniškega voznega reda. Ugotovili smo, da se v območju ljubljanske železniške direkcije hitro vlakovi tedaj bolj zmanjšujejo, med tem ko uvažajo v drugih pokrajinah moderne motorne vozove. To vpliva zelo škodljivo na razvoj tujkega prometa pri nas. Zdaj ko je dala uredba o turizmu okvir in pravno podlago organizaciji tujkega prometa bo zbornica skupno z drugimi žbitelji odločno podpirala smoteno delo za pospeševanje turizma.

Zbornični proračun

Po predsedniškem mporočilu je sledila razprava o zborničnem proračunu.

POTREBSČINE

Zbornični proračun za leto 1987 ima glede potrebščin tele postavke: Za osebne stroške, ki so za osebne prejemke nameštencev 1 milijon 371.625 Din torej za 24.137 Din manj kakor lani. Odpadla je tudi postavka 12.000 Din za nagrade, podpore in preskrbnine, ki je bila v lanskem proračunu. Za ostale osebne izdatke, kakor za uveljavljene davke, zavarovalnine in druge dajatve je določenih 240.536 in, torej 5.036 več kakor lani.

Za osebne stroške je skupno določenih torej 1.612.161 Din (31.041 Din manj kakor lani). Za stvarne potrebščine (potne stroške, pisarniške potrebščine, poštne, knjige in časopise, inventar, tiskovni stroški, vzdrževanje plače itd.) je določenih 580.000 Din, to je za 23.000 Din več kakor lani. Za prispevke in ustanove, kakor za nadaljevalne šole, za podpore tekatilni šoli, za stanovske organizacije, razstave in gospodarske naprave, za pospeševanje tujkega prometa, dotacije, za zavod za pospeševanje obrta in industrije ter za strokovne doma in zavetišča, je določenih 635.000 Din, torej 180.000 Din več kakor lani. Pri teh izdatkih so se povečale predvsem postavke za nadaljevalne šole in za pospeševanje industrije za 100 tisoč dinarjev. Zavod za pospeševanje obrti je dobil 30.000 Din več dotacij kakor lani.

Za ustanove za učence tehnične srednje šole, trgovske akademije in dvorazredne trgovske šole je določenih 18.000 Din kakor lani, za zakonite prispevke pokojninskemu zakladu 175.000 Din (23.670 Din manj kakor lani), za dotacijo skladi za onemoglo bivše pripadnike zbornice 25.000 Din, za dotacijo skladi muzeja za umetno obrt 25.000 Din ter za trgovsko publicistiko 100.000 Din. V lanskem proračunu sta bili tudi med temi izdatki postavki za trgovsko učilišče v znesku 10.000 Din ter za sklad za volitve dotacija 100.000 Din. Teh postavk v letošnjem proračunu ni več.

Skupna vsota za prispevke in ustanove znaša letos 978.000 Din, lani je znašala pa 933.670 Din, torej za 44.330 Din manj. Pod izrednimi izdatki je postavka za

obrestovanje in odplačilo dolga za zbornično poslojpe v višini 90.000 Din (za 70 tisoč Din manj kakor lani), ter postavka za odplačilo dolga »Obrtni dom« v Celju v višini 25.000 Din, katere ni bilo v lanskem proračunu.

Skupne potrebščine za osebne stroške, davke in pristojbine, za stvarne potrebščine, za prispevke in ustanove ter za izredne prispevke znašajo 3.265.161 Din, to je za 8.211 Din manj kakor lani.

POKRITJE

Za pokritje potrebščin ima zbornica v proračunu določenih od donosa 8% zbornične doklade 2.400.000 Din (za 100.000 Din manj kakor lani), donos naknadno predpisane doklade v znesku 200.000 Din, ki je lani ni bilo v proračunu, za obresti naloženih denarjev 15.000 Din, za takse od mojstrskih izpitov 50.000 Din, za druge zbornične takse 500.000 Din, ter razni dohodki 1.000 Din.

Blagajniški prihodek v pričetku leta je znašal 200.000 Din, lani je znašal 205 tisoč).

Skupno pokritje znaša v proračunu 3.366.000 Din (za 50.000 Din več kakor lani), skupne potrebščine pa znašajo 3.265.161 Din, tako da ostane po letošnjem proračunu 80.839 Din blagajniške rezerve.

Po predsedniškem poročilu so se oglašali k besedi še nekateri svetniki. Po precej živahni, debati je sledila razprava o proračunu. Več svetovalcev je vprašalo predsednika za pojasnila v posameznih postavkah, zlasti so pa protestirali nekateri proti visoki postavki za osebne izdatke. Debatu o proračunu še traja.

Mnogo je padlo divjačine

Ljubljana, 8. januarja. Naši lovci so bili lani zelo marljivi. Padlo je v naših loviščih tudi nekaj redkejših divjačin. Glasom prijaviteljenih izkazali so postrežili največ jelenjadi v loviščih pri Sv. Katarini pod Košto, v nekaterih kokriških in jezerskih revirjih, v okolici Snežnika na Notranjskem, v kočevskih gozlovih, na Krimu in Mokrici, v ljubljanskem srezu v okolici doline Krme, v radovljiškem srezu in v dolinjedavskem okraju. V samostojnem lovišču pri Sv. Ani pod Ljubljano je bil ustreljen po lovskem gostu kozorog, to pa po predhodnem dovoljenju banske uprave in zaščitništva Prirodoslovnega društva v Ljubljani.

Gamaov je padlo največ po planinah radovljiškega, kranjskega in kamniškega okraja, nekaj tudi v ostalih planinskih krajih. Gamsi so prišli pred puško tudi v krajih, kjer jih popreje ni bilo, tako v kočevskem okraju 3. v ljubljanskem 1, in sicer nad Iško, v mariborskem, deani breg, po loviščih Pohorja pa 8. Velikih divjih petelinov je padlo največ v okrajih Prevalje 62, Radovljica 25, Slovenjgradec 15, Skofja Loka 25, Maribor deani breg 13 in Ljubljana 16. Okraji v nižinskih legah te plemenite divjačine nimajo. Največ ruševcev izkazuje med lovskim plenom radovljiški okraj, kjer so jih ustrelili 23. Medved je bil ustreljen samo eden, in sicer v kočevskem srezu. Ban je z naredbo od 15. marca 1935 začelno zaščitil medveda v krajih: Kočevje, Črnomelj, Novo mesto, Ljubljana in Logatec. Po enega volka so ustrelili v mariborskem in logaškem okraju divjih prašičev je bilo ustreljenih 95, in sicer v okrajih: Kočevje 32, Črnomelj 30, nadalje Novo mesto 8, Brežice 1, Smarje 4, Maribor 2, Ljubljana 2, Laško 4, Ptuj 8, Skofja Loka 1, Dolnji Lendava 2, Kamnik 1, Krško 1, Litija 3, Logatec 1, Metlika 1. Visoke premije vspluhajo lovce, da to poljedelstvu zelo škodljivo divjad močno in z vidnimi uspehi zasledijo. Lovci so imeli več uspeha na zvezu nego na pogonih. Lovci so ustrelili tudi leno število divjih mačk, a so bile nekatere domače, ki so pa podivjale.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Petek 8. januarja: zaprto.
Sobota 9. januarja: Korajža velja! Red A.
Nedelja 10. januarja: Ob 15. uri: Reposte.
Mladinska predstava. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. Ob 20. uri: Na ledeni plošči. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Petek 8. januarja: zaprto.
Sobota 9. januarja: Hovanshina. Premierski abonma.
Nedelja 10. januarja: Ob 15. uri: Aida. Gostovanje gđ. Karene in gosp. dr. Maxa Adriana. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol. Ob 20. uri: Pri treh mladencih. Izven. Gostovanje ge. Marice Brumen-Lubejeve. Znižane cene od 30 Din navzdol.

*

Premiera slovenskega vokalnega opero »Hovanshina« bo v soboto 9. t. m. za premierski abonma. Libreto opere prikazuje dramatske slike iz najtemnejše dobe ruske zgodovine za časa Ivana Groznega. Boji med Staroverci in Razkolniki tvorijo idejno jedro vsebine. Zasedba opere obeta zopet odlično predstavo. Glavno moško partijo Iva na Hovanskega poje g. Primožič.

Gostovanje sopranistke ge. Ljilke Karene in tenorista gosp. dr. Maxa Adriana v Venčiji »Aida« bo v nedeljo popoldne ob 15. Oba gosta sta v tej operi pri nas že

JUTRI PREMIERA V KINU UNIONU I

POLA NEGRI

Moskva — Shanghai

Film o krvavi ruski revoluciji — Moskva leta 1917. Zlom carstva in pretresljiva usoda številnih emigrantov. gang Keppler.

nastopila ter žela velik uspeh. Ga. Ljubica Karena poje glavno žensko partijo Aida, gosp. dr. Adrian pa partijo Radamea. Poleg teh dveh gostov nastopijo naše domače moči: ga. Kogejeva v vlogi Amneris, ki spada med njene najtežje kreacije, s katerimi se je odlikovala na našem odru, nadalje g. ravnatelj Betetto v vlogi velikega duhovna in g. Robert Primožič kot Amonnasro. Predstava je izven, po znanih cenah od 30 Din navzdol.

Gostovanje ge. Marice Brumen-Lubejeve v operi »Pri treh mladencih« bo v nedeljo zvečer. Ga. je nastopala pred nedavnim v partiji Hannerl v Zagrebu, kjer je bila od publike, katere ljubljenska je bila za čas svojega angažmaja sprejeta na najprirodnejši način. Občinstvo opozarjamo na to gostovanje.

Stanovski rudnik v nevarnosti

Poljčane, 7. januarja.

Pred praznikom Sv. treh kraljev se je v premogovniški Stanovski, občina Poljčane, mudila komisija, ki sta bila v nji razen lastnika dr. Ključenka inženjer rudarskega glavarstva g. Kubia in zastopnik II. rudarke skupine g. Pliberšek, da pregleda, ali bo treba obrat v rudniku zaradi uhajanja vode v rov ukiniti. Obratovodja je namreč iz previdnosti, da prepreči eventualno nesrečo, obrat začasno ustavil.

Gospodje so si zadevo ogledali ter jo proučili, o čemer je bil sestavljen zapisnik in bo predloženo rudarskemu glavarstvu, ki bo sedaj odločilo, ali se bo delo v rovih sedaj nadaljevalo v nezmanjšanim ali skrajšanem obsegu ali pa se sploh ukine, dokler se ne nabavijo novi stroji za črpanje vode iz rovov. Do odločitve je započetih vsega skupaj v treh štihtih okrog 45 rudarjev, ostali pa so bili in to predvsem domačini poslani na brezplačni dopust. Do nedavna je imelo zaslužek pri tukašnjem podjetju blizu 120 ljudi. Bila bi zato velika škoda, ako bi se obratovanje skrečilo, oziroma celo ukinilo česar v doglednem času menda še ni pričakovati, kajti da bi potok, ki zaliva del glavnega rova, tega popolnoma zalil, zaenkrat ni nevarnosti. Rudarjem je bilo ob tej priliki tudi obljubljeno izplačilo zasluženih mezd, in sicer za to soboto.

Vlomi se množe

Skofja Loka, 8. januarja

Po pogostih tatvarah in vlomih na Sorškem polju je prišla zdaj na vrsto Poljanska dolina. Brčiči ima svoje roke vmes zloglasni Bradsko, ki se je priboril iz zapora po v evobodo. Že predrznost tatvin kaže nanj. V nedeljo popoldne je bil okraden kmet Ivan Holovnik z Bukovega vrha. Med tem, ko je odšel gospodar v dolino in pustil doma ženo in otroke, sta se pojavila pri gospodarskem poslojpu dva neprimerni. Dobro sta slutila, da ima žena zaradi pregodnje ure ne bo odprla vrata, pa sta posegla po res originalnem načinu ... Holovnikovim sta odprla vse evinjake, da so se prašiči križem naokoli razbežali. Kruljenje prašičev je seveda privabilo gospodinjino in otroke, da so jih šli loviti — a to priliklo sta izrabila tatova. Korajžno, kakor da sta na najbolj poštenem potu, sta vstopila in premetala Holovnikovim predale, skrinje, miznice in podobno, ter potem, ko sta le staknila par tisočakov, zopet odšla in to v nasprotno stran hriba, proti vrhu. Gospodinja je sicer opazila, da šarjeto tuji ljudje po domačih, toda ni se imela s čim postaviti v bran. Zlasti pa jo je zbežalo še streljanje. En tat je oddal več strelav z revolverjem. Šele potem, ko sta pobrala po hajčah šila in kopita, se je upala hudo prestrašena družinka, ki se je med tem sčakala v bližnjem gozdu, zopet pod rodni krov. O vlomniškem obisku so bili takoj obveščeni orožniki, ki soje zdaj pred vprašanjem, kakor priti tatovom na sled.

Nekaj dni prej pa so se pogikali svedrovi po Holovjih pri Trači. Pri nekem posestniku je bilo pokradeno precej oke in denarja, pri drugi hiši pa so odnesli tatovi dokaj prekaženega mesa in slanine. Nadalje je bil okraden kmet Sužina, ki so ga obrali takisto za raznovrstno moško obleko in za denar. Splošna želja ljudi je, da bi prišli svedrovci, ki vzneimajo o mne in samotne zasedke, kakorkoli na sled. To bo pa težko, ker nudijo obsežni gozdovi Polhovraskih dolinotv ljudem take branje le pravemu zavetju.

Poljčane, 7. januarja

Naši orožniki so te dni izsledili dva mlada vkmilca in ju vtaknili pod ključ. Sta to brata, 20letni Ivan in 17letni Ciril Tacinger iz Statenbergar, občina Makole. Pred prazniki sta zagrešila v eni noči kar dva vloma.

Najprej sta v temni noči obiskala vinčarijo posestnika Andrijuha Antona, nekaj ur nato pa sta se zgledala pri kovaču Sajtu Juriju v Makolah. Prvemu sta odnesla poleg drugega 25 kg prekažene svinjine, drugemu pa vse kovaško orodje. Pri hišni prei kavi pa so orožniki našli še druge predmete, ki so zdaj v občinski pisarni v Makolah in čakajo na prave lastnike. Med drugim je tem več čebelnih panjev in drugega materijala iz čebelnjaka, dalje več raznovrstnih ključev, moško kolo znamke »Torpedo« in lovsko puška. Krivca sta bila izročena slovenskistriškim sodišču.

Postani in ostani član Vodniške družbe!

Beležnica KOLEDAR

Danes: Petek, 8. januarja katoličani; Ser-verin, Bogotjub.

DANASJNE PRIREDITVE:

Kino Matica: Cesar Kalifornije.
Kino Ideal: Dete karnevala.
Kino Sloga: Upornikova hči.
Kino Union: Ti si moja sreča.
Kino Moste: Lahka konjenca in Opera-
or 13.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrseva cesta 43. Trn-
jcey ded, Mesni trg 4, Ustar, Seienburgor-
a ulica 7.

Vremensko poročilo

Zveze za tujski promet v Sloveniji JZSS in
SPD z dne 8. januarja.

Barometer se dviga, nekoliko oblačno, zapadeli je sneg na trdo podlago, smuka povsod ugodna ali prav dobra, sankaljša in skakalnice uporabne.

Bohinjska Bistrica, danes: —4, jasno, 10
cm snega.

Dom na Komni, danes: —2, sneži, 20 cm
suhega snega, na 60 cm zamrle podlage.

Pokljuka, danes: —4, sneži 20 cm pršica
na 20 cm trde podlage, sneg skorjast do
Podhoma.

Kranjska gora, danes: —6, barometer se
dviga, delno oblačno, brez vetra, 5 cm pr-
šica na 15 cm snega, led 10 cm.

Vršič, Krnica, danes: —5, sneži 15 cm
suhega snega na 45 cm podlage.

Rateče-Planica, danes: —6, barometer se
dviga, jasno, brez vetra, 10 cm pršica na
15—30 cm snega.

Zelenica včera: —3, delno oblačno, sever,
10 cm suhega snega na 50 cm trde pod-
lage.

Krvavec, danes: —3, oblačno, zapadnik,
sneži, 10 cm suhega snega na podlago.

Vel. planina, danes: —3, sneži, zapad-
nik, 15 cm pršica na 50 cm podlage.

Mariborska koča in Klopni vrh, danes:
—3, 5 cm pršica na 20 cm podlage.

Pesek in Senjorjev dom, danes: —1, 15
cm pršica na 20 cm podlage.

Peca, danes: —3, 15 cm pršica na 80 cm
podlage.

Steg skavtov kralja Matjaža

Litija, 8. januarja

Tri leta je obstojal pri nas pripravljajni odbor skavtske organizacije, ki ima namen vzgajati mladi rod. Skavtsko organizacijo je vodil in se ji je ves posvetil prijubljeni areški tajnik g. France Pleničar. Pod njegovim spretnim vodstvom so litijski in okoliški fantje in dekletki taborišča že več let v gozdovih, kjer so si zgradili udobno počitniško naselbino in so se krepili ob vodi, na solcu in zraku. Zdej pa so se včlanili naši mladi sportniki v skavtski savez in so včeraj imeli prav lepo obiskano ustanovni občni zbor v osnovni šoli. Dobro je bil obiskan občni zbor, ki so se ga udeležili mladi skavti izvidniki in voliči, mnogi starši in do-sedanja začasna uprava. Ljubljansko skavtsko župo je zastopal ing. Pengov. Otvoritvene besede je spregovoril starešina Br. Pleničar, ki je uvodoma predlagal udanostno brzojavko skavtskemu pokrovitelju, mlademu kralju Petru II., potem je pa pod-
držal glavne zahteve, ki jim mora biti pokoren vsak skavt.

Litijski steg kralja Matjaža je živel tri leta poukavno življenje in dokazal da si je v tem času vzgojil rod marljivih in poštnih fantov, ki zdaj lahko stopijo tudi pred javnost. V tem času so izvajali naši skavti lastno glasilo »Skavti na taboru«. Pisali so ga sami mladi Litijani in ga tudi tiskali. Prav lepo se je razvila tudi stegova knjižnica, ki ima že okrog 400 knjig. Steg ima več šotorov in drugega inventarja.

Pozdrave iz centrale je prinesel inž. Pengov, ki je prikazal Bodena-Powella, ustanovitelja skavtskega gibanja. Pohvalil je dosedanje zgradbo delo litijskih skavtov in jih povabil na velike skavtske prireditve, ki bodo o letošnjih velikih počitnicah na Gorenjskem. Takrat se bo vrnil i jugoslovanski skavtski tabor, nekaj dni kasneje pa varovalanski skavtski tabor, za katerega vladar v slovenskem svetu veliko znanje. Sledilo so volitve. V skavtsko upravo so bili izvoljeni: starešina g. Pleničar, železniški uradnik g. Drago Jordan pa za namestnika. Za načelnika dijak Duško Pleničar, predsednik nadzornega odbora je odvetnik dr. Ferdi Ludvik, predsednik stegovega sveta, ki ga tvorijo starši in vzgojitelji, pa učitelj g. Jože Zupenič.

Hans Albers
in Lotte Lang
v prekrasni in
napetem filmu,
ki je bil posnet
v najlepših kra-
jih sončne Gr-
čije!

Jutri premiera v Elitnem kinu Matiel!

Pod vročim soncem

DNEVNE VESTI

— Močan potres v daljavi. Na zavodu za meteorologijo in geodinamiko na univerzi v Ljubljani so aparati zabeležili večeraj popoldne ob 14.31. izredno močan potres v daljavi 6700 km. Potre-ni sunki so se nadaljevali čeli dve uri.

— Kitajski zdravilski si ogledujejo naše socialne ustanove. V Splitu se je mudil te dni kitajski delegat pri Društvu narodov in šef zdravstvenega oddelka pokrajine Kwang Si, dr. Li Ven Ning, ki si je že poprej ogledal socialne zdravstvene ustanove Zagreba. Tudi v Splitu si je ogledal socialne zdravstvene ustanove in druge zanimivosti. Potem je pa odpotoval v Dubrovnik, od koder se vrne na Kitajsko.

— Lesni trgovini in industriji se obeta-jo boljši časi. Položaj na lesnem trgu je zelo čvrst in cene so znatno po-kočile. Naša velika lesna podjetja, ki so že prej izvažala les, so dobila velika naročila. Ba-je so angažirala svojo produkcijo do junija. Vse kaže, da bo les v našem izvozu letos zopet zavzel prvo mesto, kakor ga je zavzemal do leta 1930. Posebno veliko je povpraševanje po lesu v Angliji.

KINO SLOGA

Danes premiera! Popularna mala Shirley Temple v krasnem filmu (v nemškem jeziku) UPORNIKOVA HČI

212. MATICA

Danes poslednji! Gigantski film CESAR KALIFORNIJE V glavni vlogi Luis Trenker

212. MATICA

Danes poslednji! Najlepši pevski film sezone! Poje Benjamin Gigli arje iz oper Tosca, Aida, Norma, Manon Lescaut

TI SI MOJA SREČA

Zadnja prilika, da si ogledate prekrasen film, kakršnega že dolgo niste videli!

212. MATICA

Danes poslednji! Najlepši pevski film sezone! Poje Benjamin Gigli arje iz oper Tosca, Aida, Norma, Manon Lescaut

212. MATICA

Danes poslednji! Najlepši pevski film sezone! Poje Benjamin Gigli arje iz oper Tosca, Aida, Norma, Manon Lescaut

212. MATICA

Danes poslednji! Najlepši pevski film sezone! Poje Benjamin Gigli arje iz oper Tosca, Aida, Norma, Manon Lescaut

212. MATICA

Danes poslednji! Najlepši pevski film sezone! Poje Benjamin Gigli arje iz oper Tosca, Aida, Norma, Manon Lescaut

212. MATICA

Danes poslednji! Najlepši pevski film sezone! Poje Benjamin Gigli arje iz oper Tosca, Aida, Norma, Manon Lescaut

212. MATICA

Danes poslednji! Najlepši pevski film sezone! Poje Benjamin Gigli arje iz oper Tosca, Aida, Norma, Manon Lescaut

212. MATICA

Danes poslednji! Najlepši pevski film sezone! Poje Benjamin Gigli arje iz oper Tosca, Aida, Norma, Manon Lescaut

212. MATICA

Danes poslednji! Najlepši pevski film sezone! Poje Benjamin Gigli arje iz oper Tosca, Aida, Norma, Manon Lescaut

212. MATICA

Danes poslednji! Najlepši pevski film sezone! Poje Benjamin Gigli arje iz oper Tosca, Aida, Norma, Manon Lescaut

212. MATICA

Danes poslednji! Najlepši pevski film sezone! Poje Benjamin Gigli arje iz oper Tosca, Aida, Norma, Manon Lescaut

212. MATICA

Danes poslednji! Najlepši pevski film sezone! Poje Benjamin Gigli arje iz oper Tosca, Aida, Norma, Manon Lescaut

212. MATICA

Danes poslednji! Najlepši pevski film sezone! Poje Benjamin Gigli arje iz oper Tosca, Aida, Norma, Manon Lescaut

212. MATICA

Danes poslednji! Najlepši pevski film sezone! Poje Benjamin Gigli arje iz oper Tosca, Aida, Norma, Manon Lescaut

212. MATICA

Danes poslednji! Najlepši pevski film sezone! Poje Benjamin Gigli arje iz oper Tosca, Aida, Norma, Manon Lescaut

212. MATICA

Danes poslednji! Najlepši pevski film sezone! Poje Benjamin Gigli arje iz oper Tosca, Aida, Norma, Manon Lescaut

212. MATICA

Danes poslednji! Najlepši pevski film sezone! Poje Benjamin Gigli arje iz oper Tosca, Aida, Norma, Manon Lescaut

pa odšel in se vrnil okrog polnoči. Izba je bila polna dima, stari grobar je pa ležal na postelji mrtve.

Iz Ljubljane

—lj Na ribjem trgu je bilo danes precej živahno. Promet je bil celo nekoliko živahnejši kakor pred prazniki, pač zato, ker je bila danes lepa izbira. Kadar je pozimi južno vreme, je vselej nekoliko boljše ribov na morju, kar se pozna na trgu. Cene so bile danes zmerni. Na prodaj so bile tudi male morske ribe, ki jih pozimi navadno ni napredaj. Zdaj je najbolj neugoden čas za ribolov, da pa je vendar toliko rib na trgu, je treba predvsem pripisovati milini. Po 28 Din so danes prodajali tuna, palamido in jegulje. Po 26 Din so bile linje, po 22 do 24 cipilji, po 20 Din rbn. po 14 glice in sardelice po 16 Din kg. Rečne ribe so prodajali v glavnem tudi po nespremenjenih cenah, in sicer šuške po 18 in somiče po 12 Din kg.

—lj Še ena nabiralna akcija. Dandanes je toliko nabiranih akcij, da niti vseh ne opazimo. Vse kaže, da so rentabilne, sicer bi jih ne bilo toliko. Ker je pa vsaka nabiralna akcija upravičena, če je potrebna, je bila še posebno upravičena ona za zbiranje »javnih sredstev« za nakup pe-ska, ki ga tako pogrešamo te dni na ce-stah. Ponovno naglašamo, da so nabiralne akcije upravičene, če so potrebne, kar se je v tej sezoni še posebej izkazalo pri nas. Z milostno kanalizirano šiško (u-pamo, da to delo ni prvo »javno«, kredi-tirano z »javnimi« sredstvi. Morda bomo v prihodnosti razširili tudi tramvajsko omrežje na račun milostne ali celo presta-vljaj ljubljanski grad. Zdaj je pa najpo-trebnejše nabrati nekaj dinarčkov za pe-sek, kajti sicer bodo še celo nabiralne ak-cije utonile v blatu, ako bomo še nekaj časa oklevali.

—lj Kaj je z mladinskimi koncerti? Lani so bili napovedani mladinski koncerti, in sicer, da se bo vršil vsak mesec po eden. In res v letu 1936 so se vršili trije, pod vodstvom g. prof. Jeraja. Zelo čudno se nam zdi, ker smo že v januarju, da o teh koncertih ni duha ne sluha, ker so bili zelo dobro obiskani, posebno pa ko je nastopila privlačna moč ga Gungjenčeva. Upajmo, da ne bodo te naše vrsnice bob ob etno in da se bodo dotični gospodje za to pozanimali. Glasbe željno poslušalstvo.

—lj Mostnina. Nekaj mesecev sem pobira mestna občina po nekaj dni na mostovih in cestnih križiščih prispevke za zaposlitev ne-zaposlenih. Dohodek te nabiralne akcije se steka v fond za brezposelne, ki služi za na-stavitev delavcev pri koristnih javnih delih. Potrebni in koristni javni deli je mnogo. Ako bi dovolj denarja, bodo poslopstva vsa izvršena. Z dohodki mostnine in davčine na sobe in uslužbenec gradi mestna občina v G. Šiški kanal, ki je bil potreben iz zdrav-stvenih vidikov, kakor tudi zaradi škode, ki jo je voda stalno povzročala. Kanal je globok skoro 4 metre in sedaj dograjen v dolžini 200 m. Za delavske plače je občina dolej iz-dala 27.000 Din. Poudariti je treba, da se denar, ki ga darujejo občani na mostovih in pri drugih socialnih akcijah, porablja izključ-no le za plače delavcem. Materialni izdatki se krijejo iz posebnih prispevkov prizadeletih posestnikov, ki s tem socialno akcijo izdajo podpirajo ali pa iz rednega proračuna. Me-sto pripravlja nekaj novih javnih del, zato vabi občane, da naj radi prispevajo prihodnje dni, ko bo pobiralo zopet mostnino. Kdor gre na sprehod po Šiški, naj si to koristno kanalizacijo ogleda, da bo videl, kako pravil-no in koristno se darovani denar porablja.

—lj Prirodoslovno društvo v Ljubljani pri-redi letos svoje XI. poljudno znanstveno pre-davanje, izredno zanimivo potopis po Ka-narskih otokih. Vodja afriškega oddelka na dunajskem etnološkem muzeju, g. dr. J. D. Wolfel bo poročal o svojih narodopisnih raz-iskovanjih na teh srečnih otokih. Posebna zanimivost tega predavanja je predvajanje starih kanarskih plesov in pesmi na original-nih gramofonskih ploščah. Pokrajinske in folkloristične slike bodo pojasnjevale pre-davanje. Društvo vabi širše občinstvo na čim številnejši obisk. Predavanje bo 12. t. m. v dvorani Delavske zbornice ob 20. uri.

—lj Kdor si želi pošteno zabave, naj ne zamudi ogledati si v Sentiakobskem gla-dališču izvrstno komedijo »Pobega neve-sta«. Vselej nabito polna dvorana je naj-boljši dokaz, da je ta igra šlager sezone. Cenjeno občinstvo prosimo, da si preskrbi vstopnice že pri dnevnih blagajni, ki bo odprta od sobote dalje od 10. do 12. in od 15. do 17. ure. Začetek točno ob 20.15. uri. Med dejanjem vstop v dvorano ne bo dovoljen.

—lj Dva zanimiva koncerta bomo imeli tekom tega meseca v režiji Glasbene Ma-tice ljubljanske. V petek, dne 15. t. m. nastopi v mali Filharmonični dvorani če-list Slavko Popov in v petek, 22. t. m. znameniti ruski pianist Alek-sander Bo-rowski. Podrobnosti sledi.

—lj Podporna zadruga drž. policijskih namestencev in upokojencev priredi v so-boto svoj XVII. plesni večer, in sicer v vseh prostorih Sokolskega doma na Ta-boru. Na večer bo sodelovala železničar-ska godba »Sloga«. Srečolov bo nudil krasne in bogate dobrote, poskrbljeno bo za topla in mrzla jedila ter izborna pijačo po zmernih cenah, zabave bo dovolj za stare in mlade. Prireditve se bo vršila pod pokroviteljstvom bana dr. Natlačena. O-sti dobrote je namenjen podpornemu skla-du za onemogle člane, vdove in sirote.

—lj Plesna vaja slušateljev abiturient-skega tečaja drevi ob 8. (v Trgovskem domu).

—lj Ljubljani odar v šiški — V soboto, dne 4. januarja bo ob 15. uri v Sokolskem domu v šiški ljubljanska predstava igre »Ju-žek med vragi« Vabimo šišensko mladino in njih starše na to predstavo. Prosvetni odsek.

—lj Osnaki točaj v šiški. Prihodnja ura čebine v Sokolskem domu v šiški bo dan-es, in sicer na mladino ob 18. uri, za odrasle pa ob 19. uri. Zdravo! Prosvetni odsek.

—lj Lovci! Danes ob pol 9. uri zvečer društveni sestanek ljubljanskega lovskega društva s predavanjem pri Mikliču na Masarykovi cesti.

—lj Ogenj v Idrijski ulici. V Idrijski ulici št. 9 je izbruhnil večeraj okrog 17.30 požar. Goreti je pričelo v stanovanju čim-nikarskega mojstra Riharda Kerna, in sicer se je vnela lesena stena od prevrote železne peči. Ogenj se je hitro razširil, kmalu je pregorel tudi strop in so plama-ni bušili v podstrežje. Na pomoč so k sreči prispeli še pravočasno obveščeni ga-silci, ki so v naglici požar pogasili. Ško-da znaša okrog 2000 Din.

—lj Smrt pri delu. V Zupaničevi gra-mozni jami ob Lamberkovi cesti je bilo večeraj zaposlenih pri presejanju peska več delavcev, med njimi tudi 56letni Al-bin Petelinšek, stanujoč v Zvezni ulici v Mostah. Petelinšek pa je med delom na-enkrat omahnil in se zgrudil. Tovariši so mu takoj priskočili na pomoč ter ga sku-sali spraviti pokonci. Kmalu so pa uvide-li, da je njihov trud zaman, kajti Pete-linšek je bil mrtve. V gramozno jamo je kasneje prispela policijska komisija in je zdravnik dr. Lužar ugotovil, da je Pete-linška zadela srčna kap. Truplo so prepe-ljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Petelin-šek je bil poročen in oče treh že odraslih otrok.

Iz Celja

—c Ljudske vseučilišče. V risalnici ma-šinske šole bo predaval v ponedeljek 10. t. m. ob 20. naš radiofonski poročevalec na berlinski olimpiadi g. sodnik Ciril Soukal iz Ljubljane o berlinski olimpiadi ter podal splošen pregled in kritično oceno olimpi-ade s krasnim originalnim posnetki.

II. akademski ples Sloge

Jutri, Narodni dom, Ronny.

—c Preizkušnja gozdnih čuvajev. Mestno poglavarstvo v Celju razglašalo: V prilogi k 91. kosu Službenega lista kr. banske uprave dravske banovine z dne 11. novembra 1936 je pod zaporedno številko 3463 objavljen razglas o preizkušnji gozdnih čuvajev mese-ca januarja 1937. Na ta razglas se opozarja pri-zadežni prijavitelji gozdarstvo obseje s tem, da vsi oni, ki so na področju mestnega pogla-varstva, čim prej predložijo pravilno inštru-irane prošnje mestnemu poglavarstvu.

—c Umrja je v četrti v Kersnikovi ulici št. 8. v starosti 68 let vdova po inženjerju ga Marija Stefančeva, po rodu iz Rusije, ma-ti g. inž. Veevoloda Stefanja v Celju. V Ljcah št. 35 je umrja v sredo 61letna po-estnica Marija Ziljčeva. Istega dne sta umr-la v celjski bolnici 88letna mesna reva Ur-šula Flisova iz Celja in 18letni sin vdove po tiskarju Viktor Cander iz Celja.

—c Objez tujece. Lani je obiskalo Celje 13.542 tujece (10.142 Jugoslovancev in 3400 inozemcev) nasproti 13.099 (10.152 Jugoslo-voenim in 2947 inozemcem) v letu 1935.

—c Nesreča ne polva. Ko se je vračala 26letna odvetnica uradnica Anica Cepuševa iz Celja v terek z Mrzlice, je na poldnevni tleh padla in si nalomila levo nogo. Na Go-rjci pri Veliki Pirešici je nek doček podsta-vil 10letnemu posestnikovu sinu Alojzu Mirniku pri drsnju palico. Mirnik je padel in si zlomil levo nogo. V Rogatcu si je 31let-ni duinar Jakob Plavšak pri padcu na le-vo prav tako zlomil levo nogo. V terek je padel 44letni, pri trdki Rakusih v Celju zaposlen sluga Franc Lubej iz Gaberja pri delu v skladišču z lestve štiri metre globo-ko in si prebil lobanjo. Ponesrečenec se zdra-vijo v celjski bolnici.

Iz Maribora

—c Gladalščice. Zaradi obolenosti primar-ov ne želje Igljčeve je večerajnja uprizoritev opere »Visekoti ples« odpadla. — Premie-ra Žigonove drame »Kadar se utrga oblak« bo v soboto, 9. t. m.

—c Francoska novjanka v Mariboru. Te dni je prispela v Maribor znana francoska novinarka Edith Bricon. Odlična novinarka je sotrudnica pariškega dnevnika »La repub-lique«. Prepotovala bo vse države na Bal-kanu in v svojem listu opisala vršice tega za-nimivega potovanja.

—c Nova tovarna v Mariboru. Idu-čijše Peter Remar, ki se je nedavno vrnil iz Amerike, bo sgradil v Studenci novo tovarno uanja. Nova zgradba bo stala ob Dravi nad tako zvanim kopališčem »Katroc«.

—c Karla Kocijančič bo predaval. Maribo-riki fotomaterji z zanimanjem pričakujejo predavanje odličnega fotomaterja g. Karla Kocijančiča iz Ljubljane. Predavatelj bo v soboto, 9. t. m. ob 20. v Narodnem domu govoril o problemih moderne fotografije.

—c Afera s bele kovine. Nedavno je povzro-čila afera s belo kovino v vsej javnosti mno-go prahu. V delavnicah državnih železnic je bilo ukradeno za več milijonov dinarjev bele kovine, tako svane kompozicije. Polica je takrat aretirala mnogo oseb. Preiskovalni sodnik je te dni zaključil preiskavo in pre-dal obsežne spise državnemu tožilu, ki je očejalj proti 22 ošbam dolgo obtojnico. Glavna razprava bo v kratkem.

Bogo šramel in Planica

Kaj pravi Josu Gorec na šramlovo izjavo dopisniku zagrebških »Novosti«

Ljubljana, 8. januarja. Glede na izjavo g. šramla dopisniku zagrebških »Novosti« glede Planice, želim ugotoviti, da odpor proti Planici g. šramla in ostalih članov njegovega kluba ni nov, temveč obstoja, odkar je Pla-nica dokazala svojo vrednost. Vsaka stvar v javnosti, osobito se tolikšnega obsega, ima pravico presejati z vseh strani, tudi s protivne, želeli bi pa bilo, da se izjave, ki se podajajo v javnosti, naslanjajo na dejstva in ne na domneve. V kratkem naj odgovorim na izjavo g. šramla:

SKOK ALI POLET

Ne skoki, temveč poleti na velikih le-talnica, to nova disciplina, to pa zaradi tega, ker je Fis v svojem tekmovalnem pravilniku točno označil in predpisal način izvajanja skoka, poletov pa na ta po Fis predpisani način ni mogoče izva-jati. Winter je letos napisal, da je po-kezal prvi aerodinamični stil v skoku Thulin Thams v St. Moritzu 1. 1924. to-da ne gre tu za aerodinamični stil sko-ka temveč za smuški polet, ki nastane šele, kadar se poveča brzina skakača v zaletu tako zelo, da skok ni več mogoč. O pravilnosti te teorije so se doslej iz-javili najboljši strokovnjaki v Srednji Evropi (Luther, Bildstein, Payerl i. dr.).

STALIŠČE NORVEŽANOV IN FISE

Ali je stališče Fise res tako naivno, kot ga opisuje g. šramel, se bo še poka-zalo. Ugotavljam le, da je Fisa stalno ovirala vsak napredek in če bi vedno zmagovalo norveško stališče, ne bi mi danes skakali preko 50 m v Evropi in smuk in slalom ne bi bili sporni dis-ci-plini! To je v zapisnikih Fisiških kongre-sov tiskano! Norvežani se ponašajo, da so njihove velike skakalnice a kritično točko samo 85 m, a da skakejo na njih 90 in 95 metrov. To norveško stališče je vsakomur razumljivo, da je mnogo opa-nejše skočiti od kritične točke 85 m proti spodnjemu loku skakalnice do 96 m, kot pri planiški pri kritični točki 106 m varno pred njo 96 m. Vedno čitamo o protiv-nem norveškem stališču proti velikim skakalnicam. Toda čim je bila lani njo-hova velika skakalnica v Reni, na kateri se je pozneje skočilo 96 m, gotova, je norveški Savez na njej izvedel izbirno tekmovalanje za zimске olimpijske igre. A letos, po temeljitem reorganiziranju treninga za norveško reprezentanco, je razpisal isti norveški Savez, trening za sestavo reprezentance zopet v Reni in svo-je državno prvenstvo zopet v Reni!

Kako si to tolmačite, g. šramel? Menda ni tega storil, ker je proti velikim ska-kalnicam, saj ima Holmenholen pred Os-lom, Rena pa je 125 km od Osla. In Hol-menholen gre do 50 m, a v Reni je 80 96 m! — Ali pa pogledimo Srednjo Ev-ro-po letos okrog božice in Treh kraljev: Inmost 76,5 m, Johann-Georgenstadt 71 m in 74 m, Ga-Pa 64, 72, 74, 76, Zell am See 76 m i. t. d. Vse to začetkom sezo-ne! Mislim, da odkrivajo vsi ti rezultati in gornja dejstva dovolj perspektive, v katero smer gre razvoj — a mi, naj mar teoretiziramo in skačemo 25 do 50 m?! Zato, da bo pri nas spor — sport, v ostali Evropi pa cirkus, če ga bo upal kdo ta-ko nazivati!

5 TOČEK UTEMELJITEV PROTI PLANI-CI — TODA ALI STVARNIH?

1. Nimamo skakačev. Nimamo jih, ali rodili se tudi ne bodo! Mi nismo imeli šole za nje, skakačev pa ni pri nas nič manj, kot drugje. S šolo jih bomo razvi-li. G. šramel in njegovi somišljeniki naj si ogledajo Planiško šolo za skoke, kjer trenira od 15. dec. dalje stalno 10 — 30 smučarjev vsak dan in se izpopolnjujejo

— Huda prometna nesreča. Na Meljaki ce-ri se je večeraj pripetila huda prometna ne-sreča. Nekaj avtomobilist je povzročil 26letno tovarniško delavko Terezijo Ranzinger, ki je hotela na ovinku prekoračiti cestni črto. Ran-zingerjeva je obšla a polomljenimi rebri in nevarno poškodbo na čelu. Nezvestno so prepeljali v bolnico.

— Požar v Učiteljskem domu. Večeraj do-poldne se je vnelo na podstrežju Učiteljskega doma v Kosevjevi ulici 47 tramovse okoli dimnika in ogenj je uničil vse lesene dele podstrešnih stanovanj ter strope v stanova njih prvega nadstropja. Mariborski gasilci so pravočasno preprečili katastrofo. Ogenj je naspravljal okrog 30.000 Din škode.

— Otok se je poparil do smrti. V Plin-tovcu pri Zg. Kungoti se je večeraj polni 2-letni delavec sin Franc Struc s krepom in podlegel poškodbam.

v tej disciplini. Ako bo to nekaj let tra-jalo, jih bomo dobili, a teoretiziranjem, ali s takimi treningi, kot jih je moral baš g. šramel sam preizkusiti, bo je mor-al najprej nositi sneg na skakalnice, na to sam teptati in potem šele skakati — pa nikdar.

2. Naš sport ne financira reberndski po-izkusov tujih skakačev. Naša Planica ima namen vzgojiti lastne, in je last pr-va to delo sistematično organizirala. Po-leg tega pa izvede vsako leto sporno prireditve, ki vsaj enkrat na leto obrne oči vsega sportnega sveta na našo Pla-nico. Če imajo Avstrijci svoj kandiatar, švicarji svoj Kilometrance, Italijani svoj kraljevski pokal za Sestriere in Norve-žani svoj Holmenkollen imamo mi nič manj vredno Planico, ki je dala svetu še 3krat zapored svetovni rekord in ki je tudi nam samim gotovo najlepši smučar-ski praznik.

3. Planica ni nikdar zaposlila vseh glavnih smučarskih moči skoraj vse leto. Dokler jo je imel savez, so funkcionarji izvedli vedno svoje delo v savezu, a ko je bila sezona že pri kraju, je prišla Pla-nica. Sedaj, ko jo oskrbuje Udruženje Planica, funkcionarji tega Udruženja v ostalih organizacijah niso zaposleni, da bi radi njihovega dela za Planico ne bile zanemarjene prave naloge in neštete po-trebe smučarskega sporta.

5. Podpora! Bodoimo si enkrat na jas-nem! Tista Planica, ki je dala državi od svojih 4 prireditve v 3 letih izrednih do-hodkov skoro Din 650.000.— je zgrajena s pomočjo sredstev in posojil idealnih sportnih delavcev in le ob priložni 25% podpori države. Iz proračunskega leta 1934-35 je dobila Planica od telesnovzgoj-nega ministrstva Din 43.000.—, a dala je od lanske prireditve državi Din 350.000 dohodkov! To ni nikakr podpota, to je skromen predujem, to je trgovski posel za državo! Iz proračunskega leta 1935-36 niti pare! Planica ni imela nikomur kaj odvzeti, četudi ne bi bila manj upra-vičena od javnih sredstev, kot so ostale sportne organizacije. O turistični in pro-pagandni vrednosti ni vredno govoriti.

Veliko jih je še, ki bodo lahko govorili o Planici. Za in proti, kot za vse v sve-tu. Toda, ako smo enkrat v naših skrom-nih razmerah zgradili sportno napravo in organizirali tekme svetovnega zanimanja, ki so vsaj v tej stvari ponesle glas naše države daleč po svetu, ako nam v 3 letih doslej nihče ni mogel prekoračiti te gra-dnje, nasprotno, hodijo jo sem proučevati, zakaj se je ne bi oprijeli vsi in bili po-nosni na njo vsaj toliko, kot se je tuje-vele. Ako je kaj slabega, bomo lahko odpravili, toda z rušenjem se ne ustva-ja, graditi je treba. Mi želimo samo, da bi g. šramel in njegovi somišljeniki po-skusili enkrat proučiti pravično z malo širšega stališča »problem Planice« in po-izkusili zavzeti stališče, ki ne bi bilo vplivano ne s predsodki konkurenčnih klubskih ali kakršnihkoli interesov — kaj hitro bi se našli zopet vsi na isti črti, kot smo bili pred to nesrečno Planico.

Josu Gorec.

Iz Kranja

— Koncert društva ljubljanskih konser-vatoristov danes ob 20.30. uri. Ker vsaj v dvorano med izvajanjem posameznih točk ne bo mogoč, prosimo, da občinstvo pravočasno zapusti svoje prostore.

PRVA SKRB

— Gospa, že zopet mi je vaših pet otrok zlezlo v šrambo kras jabolka.

— Križ božji, kje je pa ščtil!

MALI OGLASI

Beseda 50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din

Za pisane odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

NA VSA ZIMSKA oblačila dajemo 15 do 20% popusta. Presker, Sv. Petra c. 14. 6-R

Svede najfinišje norveške

RIBJE OLJE

iz lekarn

DR. G. PICCOLIJA

V LJUBLJANI

se priporoča bledim in sla-botnim osebam.

PRODAM

Beseda 50 par, davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

Telefon 2059

Suša drva, premog, karbo-pakete dobite pri

L. POGACNIK

Tereziji Svetčevi v spomin

Zasluzna narodna delavka je vedela povedati marsikaj zanimivega iz svoje mladosti

Litija, 7. januarja. Poročali smo že o smrti vnete narodne delavke go. Terezije Svetčeve, vdove po notarju Luki Svetcu, ki je bil med ustanovitvi naše šolske družbe sv. Cirila in Metoda. Kakor je visel na naši narodno-obrambni družbi notar Luka Svetec, tako je bila zvesta ideji CMD tudi njegova soproga go. Terezija, ki se je ves čas udeleževala društvenega delovanja in je bila pred leti izvoljena celo za častno predsednico litijske CMD.

V narodno Svetčovo hišo je prihajal »Slovenski Narod« od početka, saj je bil naš list med prvimi naprednimi listi in ima od tedaj še trdno gardo vnetih čitateljev, ki obujajo radi spomine na stare čase, ko je naš narod tlačil Avstriji. Svetčeva hiša je bila med najbolj narodnimi v Litiji, kjer se je sicer še močno poznal nemškutarski duh, ki so ga zanesli k nam razni avstrijski glavarji in ostalo uradništvo pri okrajnem glavarstvu, sodišču, davkarji itd. Svetčeva hiša pa je tudi po gospodarski strani med vodilnimi domačinami. Pri hiši se pravi pri Zalarjevih še od tistih čias, ko so plovili po Savi ladje in prevajale tovore, pa so imeli pri Zalarjevih vrvarne. Zabeležiti hočemo nekatere spomine na one čase, kakor jih je pripovedovala našemu dopisniku malo pred svojo smrtjo naša najstarejša narodna go. Terezija Svetčeva.

Zalarjeva hiša je bila v rokah tete Johane v času, ko je bila go. Terezija še deklet, in hčerka krojača Ture, kakor se je pisala naša narodna dama pred poroko z Luko Svetcem. Pisan roman je bilo življenje bogate tete Johane Zagorčeve. Bila je botra otrokom iz treh rodov, sila krepka žena pa je imela 4 može. Prva dva sta bila bogata in sta jo postavila na noge — domačija ji je lepo napredovala in takrat je bilo pri hiši največje »agostanje«, saj je bilo njeno več, kar spada zdaj k Svetčevi in Brevkovi hiši.

Prvi mož tete Johane je bil Poljak in se je pisal Zarambocky, drugi soproj Simnovič je brodaril, pa ga je smrt zatekla v Renkah. Imel je sedem tomlasov, kakor so dejali v tistih časih ljudem. V Renkah je bil izvršen najhujši roparski napad. Ko se je napotil na Hrvaško po žito, je imel s seboj precej denarja, ki ga je shranil v železni skrinjici na dnu tomlasa. Napadaleci so markirali nevro in so prevrnili tomlas ter so pri tem pobasali skrinjico z denarjem. Simnovič so našli kasneje utopljene, njegova smrt pa ni bila pojasnjena nikoli. Podoba nesreča se je pripetila tretjemu možu Zabaroviču, ki ga je zatekla smrt v bližini Cerke na Dolnjemskem, ko je šel s tomlasom na pot. Njen zadnji mož Zagorec je bil doma iz Bučke na Dolnjemskem.

Pri hiši so imeli dobro uspevajočo vrvarno. Delavnic so imeli zadaj za sedanjo hišo. Pletli so vrvi debele kakor moška roka. Ob delavnikih je bilo zaposlenih pri vrveh le nekaj ljudi, najbolj živahno pa je bilo ob nedeljah in praznikih, ko so prišli na pomoč še sosedje in so pomagali »štrike vkup davati«. Tisti čas je bila prav močno zaposlena tudi Koblerjeva vrvarna. Litijске vrvi so bile med brodniki sploh zelo v čast zaradi svoje cenovitosti in trpežnosti. Lan so kupovali litijski vrvarji največ na Vah, kjer je bil o sv. Andreju — na god vaškega farnega patrona — več dni trajajoč

sejem za predivo. »Predivdan« so ga imenovali in so nanj hodili kupci in prodajalci celo s Hrvaškega. Pred kakimi 70 leti so prenehali kupci pri nas z vrvarni. Zelenica, ki je tedaj že pihala skozi našo sotesko, je prestigla nit vsem nadam, da se bodo povrnila še kdaj stari dobri časi, ko je bila Litija vsa živa zaradi lepih zaslužkov, ki so nam jih nudili brodniki, ko so s polnimi žepi dajali pri nas za vino in kupovali vse potrebščine, ki so jih rabili na dolgih potovanjih.

Zalarjeva hiša je bila tudi lastnica mlina na Savi. Ta je stal na prostoru, kjer je zdaj živinsko sejmšče. Tisti prostor nazivajo še zdaj Krnica. Ime je dobil po prednjem delu čolna. Zalarjev mlin je stal na veliki ladji, kolesa pa so bila pritjena na sosednjem čolnu, »na bedi«, kakor so rekli čolnarji. Mlin na obeh čolnih je bil prikljenjen z debelimi vrvmi na breg. Na suhem so bili zabiti močni koli. Na bregu je stalo tudi vrteno. Kadar se je voda zaradi deževja višala, pa so z vretenom potegovali mlin bližje k bregu. Seveda so ob suši popuščali vrvi in mlin se je odmakel čim dalje bolj v strugo, da je imel vedno dovolj vode. Danes takih mlinov na Savi več ne poznamo.

Zalarjev mlin je doživel nekoč usodno katastrofo. Takrat je izgubila življenje neka domačinka, prijateljica bogatega mlinarja. Najemnik Zalarjevega mlina — saj se čuje pripovedovanje kakor zanimiva pravljica — je bil stasit samec, zato so dekleta na vso moč rada nosila v mlin. Bogati fant pa je znal dobro poplačati svoji prijateljici za izkazano ljubezen. Vsaki je dal pošteno »merico« žita, če je prišla k njemu pomagat in vasovat. Neke noči je voda zelo hitro naraščala in takrat je imel mlinar v Krnici spet ljubico v hiši. Zato je bila v ljubavno kramljanje nista čutila, da butajo valovi v mlin in že trzajo vrvi. Mlinar je izrazil še zadnji trenutek, planil je iz mlina kar v vodo in se je otel, dekle pa se ni

Konec Španije kot velesile

S prodajo Filipinov, Mariane in Karoline je bilo konec španske svetovne moči

Državljanska vojna v Španiji, krvava borba med pristajali svetovnih nazorov, je odprla svetu naenkrat pogled v začeto notranjost mostu med Evropo in Afriko. Kako močno se razlikuje sedanja Španija od španske turistične vrnice, sevskih noči z ognjvitimi plesalkami in idiličnega življenja v svetovnih morskikh kolonijah — Ovideo, Madrid, Alcazar, v katerih vidijo en simbol vstajenja, drugi pa smrtne krče ostankov države, nad katero solnce nikoli ni zahajalo. In vendar je imela Španija že v prvih začetkih svoje zgodovine Alcazarje. Rimljanom je pomenila Španija Saguntum. Nad planotami, kjer rasto zdaj oranžni gaji Valencije, je kljubovalo v Hispaniji mesto Saguntum cele mesece ogromni Hanibalovi armadi. Ko so bili izsušeni vodnjaki in ko so pošle zaloge živil, so prevladali Sagunta zažgali vse mesto ter zgoreli v njem z ženami in otroki vred. Zgodba Sagunta se v zgodovini Pirinejskega polotoka večkrat ponavlja. Zaragosa in Cerona sta bili Sagunta ali če hočete Alcazarji francoskih vojn. O najnovejših pa citamo dan za dnem.

Španija je čudna evropska dežela, skoraj bi lahko rekli prag Afrike. Iz plitje perspektive je podobna lupini debelega oreha. Po naravi je razdrobljena in njena razcepljenost je prišla do veljave tudi politično. Poedine pokrajine so bile celote zase in ko jih je tudi politično združila centralizirajoča vlada španske veje Habsburžanov, ni zuala skozi stoletja izgledati razlike med posrednimi kraji. Res nosi v glavnih mestih provinc peščica uradnikov državno trikolono, toda večina ljudi je ni so vajeni smatrati se za špance. To so Katalonci, Gallegovci, Valencijani in Baski. Filip II., graditelj Escoriala, je umetno zgradil v sredini Španije Madrid v močvirnatih kotlini na bregovih Manzanaresa kot središče državne uprave. Kralji in vlade države, ki nad njo solnce nikoli ni zahajalo, so mogli živeti tu v mirnem ozračju prve birokracije na svetu, daleč od puntarskih mest in od žile življenja svojih narodov, v komednem nepoznavanju novih pokretov, pretvarjajočih svet; živeli so

upalo iz hropečega mlina. Stala je na tramovju in obupno klicala na pomoč. Razdijani valovi niso dopuščali rešitve. Mlin je bilo že odrgalo in plavajoča hiša se je vrtila proti Zagorju naprej. Dekle je od strahu umrlo in so jo našli utopljeno, prav tako so našli v bližini Trbovelj razdelani Zalarjev mlin. Od takrat ga niso več postavili.

Ko je spremlja k zadnjemu potoku teta Johana že četrtega moža, se je z vso ljubeznijo naslonila na obe svoji nečakinji na hčerki krojača Ture; zdaj preminulo Terezijo in še živo gospo Heleno, vdovo po nadučitelju Brevku. Turovi in Zagorčevi so imeli odlično sorodstvo, med drugim so bili v sorodstvu s tržaškim škofom Matejem Ravnikarjem, ki je bil doma z Vah in se je reklo pri njih doma pri Kostrunovih.

Teta Johana je bila zadovoljna, ko se je jel zanimati za njeno mlado nečakinjo odlični rodoljub Luka Svetec, ki je prišel tedaj v Litijo za notarja. Iz Zalarjeve hiše so odpravili poštni urad, lokale pa so oddali v najem notarju Svetcu. Vsa srečna je blagoslovila teta Johana zakon svoje 20-letne nečakinje Terezije s 45 letnim notarjem Svetcem. Mlada notarjeva žena se je na pobudo vrlega rodoljuba takoj posvetila narodno obrambnemu delu in je bila med prvimi damami, ki so pričele orati narodno jedino. Ona je dala monsignorju Zupanu pobudo za ustanovitev ženskih podružnic CMD.

S pristrano pieteto je uredila go. Terezija po smrti soproga Luke, ki je umrl leta 1921 star že blizu 100 let, njegovo delovno sobo. Albume, spominke, slike, diplome, raznovrstna darila in druzo, kar je spominjalo na naše narodno obrambno delo iz prejšnjega stoletja, hranijo pri Svetčevih v posebni sobi. Go. Terezija je skrbno negovala vse te spomine, zlasti še njegovo pisalno mizo, kjer je stalo še vse v tistem redu, kakor je pustil pokojni mož kot poslanec, pisatelj in društveni delavec.

Ko smo pokonavali go. Terezijo, je prišlo k nam obilo znancev od zunaj, ki so poznali go. Terezijo iz tistih časov, ko se je marljivo udeleževala narodno obrambnega dela tudi pri centrali CMD. Imela je velik krog znancev, saj ni zamudila nobene velike skupščine CMD.

joča svobodnejši pokret. Kubanci so zahvali avtonomijo, toda predsednik španske vlade Canovas je izjavil, da bo Španija držala Kubo do zadnjega moža in do zadnje peze.

Na Kubi je vrel, središče uporniškega pokreta je bilo v Havani in v Santiagu de Cuba. Princesa Eulalija pripoveduje v svojih spominih, kako nestrna je bila, ko se je pripravljala v kabini na slavnostni sprejem v najlepši obleki, kar jih je znala narediti njena pariška šivilja. Njena obleka je bila svetlomodra z belimi vezinami, okrog vratu je pa imela ozek trak iz črnega žamet. Bila je ponosna na svojo obleko, ni pa stila, kakšno presenečenje napravi z njo svojemu spremstvu. Ko se je pojavila v nji na krovu, so jo vsi debelo pogledali. Kapitan je izjavil, da v taki obleki ne more stopiti na suho, ker bi nastal škandal, kajti princesa je imela na sebi celo zastavo kubanskih upornikov, pravi prapor revolucije.

Govorili so vsi vprek, vsi so ji dajali dobre nasvete, ona pa ni hotela odložiti svoje obleke, ki ji je tako lepo pristajala. Odgovorila je, da vendar ne more obleči rdeče in žolte obleke samo zato, ker sta to barvi španske kraljevine. Sicer pa za preoblačenje itak ni bilo časa. Tako se je morala izkrcati v uporniških barvah in imela je ogromen uspeh. Kubanci so jo sprejeli z nepopisnim navdušenjem, Španci pa niso vedeli, kaj storiti. Toda v guvernerjevi palači je morala svojo uporniško obleko odložiti in na Kubi se ni smela več pojaviti v nji.

V Madridu so bili s sprejemom princese zelo zadovoljni, guverner je poslal vladi zelo laskavo poročilo, kako spretna diplomatka je princesa. Toda leta je pripravila ob svojem povratku tudi bridko razočaranje z izjavo, da je Kuba za Španijo izgubljena. V Madridu je učinkovalo to liti bomba, vendar pa te stvari niso verjeli. Dve leti pozneje pa je izbruhnil nov upor, ki je vanj posegla končno tudi Amerika z ultimatom, iz katerega je nastala špansko-ameriška vojna. V zalivu pri Santiagu de Cuba je bilo uničeno špansko brodovje, z njim pa tudi španska pomorska in kolonialna moč. 10. decembra 1898 je bil sklenjen mir, s katerim je izgubila Španija Kubo, pa tudi vse druge otoke v Zapadni Indiji. V Aziji je prodala Ameriki Filipine za 20 milijonov dolarjev, v juniju 1899 je pa prodala Nemčiji Mariane in Karoline za 12.500.000 mark. S tem je bilo konec španije kot velesile in pričela se je drama večnih domačih revolucij. Eno poglavje te drame in najhujše ne zadnje doživljamo zdaj.

Zadnji Mohikanec išče Mohikanko

V ameriških listih je bil te dni objavljen oglas, s katerim išče mlad mož v dobrem gnetnem položaju dekleta iz rodu Mohikanov. Če bi jo našel, bi se ob medsebojni simpatiji oženil z njo. Oglas je vzbudil pozornost in novinarji so kmalu zvedeli, da ga je objavil Harold Tanta Quidjeon iz Norvicka v državi Connecticut. Mož je iz starodavnega rodu Mohikanov. Njegov oče je podčastnik straže na morskem obali, sestra pa učna dama, ki je napisala že več knjig o običajih starih Indijancev. Podčastnik Quidjeon ima doma rodnoščno genealogijo, ki prica da izvira ta rodbina od junaških mohikanskih poglavarjev.

Společka je živel mladi Harold življenje modernega človeka. Pozneje, ko mu je oče povedal, da je zadnji mož potomec slavnega rodu, je pa sklenil ustanoviti nov rod čistokrvnih Mohikanov. Začel je nositi kroj svojih prednikov. Na vrtu si je postavil indijansko kolibo in zdaj pričakuje, ali se bo še našlo v Ameriki čistokrvno mohikansko dekle. Ameriški listi obirno pišejo o tem dogodku in celo radijske postaje so pozvale dekleta iz rodu Mohikancev, naj se prikladijo.

Visok krvni pritisk ozdravljiv

Visok krvni pritisk, značilna bolezen naše dobe, je po ugotovitvah švedske klinike ozdravljiv. Profesor klinike v Lundu dr. E. Wollheim je odkril hormon v žlezi možganskega priveska in ta hormon je izborno sredstvo za trajno in temeljito znižanje krvnega pritiska. S poskusi je ugotovil, da ljudem z visokim krvnim pritiskom ta hormon manjka. Kakor je sladkorna bolezen posledica pomanjkanja insulina in se leži z vbrizgavanjem istega, tako je tudi visok krvni pritisk posledica odsotnosti izvestnega hormona. Injekcija tega hormona takoj odpravi visok krvni pritisk.

Ze pred leti je dr. Wollheim ugotovil, da se z močjo izloča snovi, ki pri poskusnih živalih znižujejo krvni pritisk. Pri tem je opazil zanimivo izjemo, da moča ljudi z visokim krvnim pritiskom te snovi ne izloča. Takoj je spoznal, kje tiči skrivnost bolezni visokega krvnega pritiska. Šele po tem spoznanju je šel na delo. 500 morskih prašičkov je proučil, 1.200 litrov moče je preiskal. Končno se mu je posrečilo dobiti to zagotovo snov v koncentrirani obliki. Toda prvi poskusi z injekcijami nove snovi so ostali brezuspešni. Krvni pritisk je padel, toda samo 12 do 24 ur in samo za 30 do 60 mm. Šele zdaj je bilo neumorno učenjakovo delo kronano z velikim in trajnim uspehom, ki bo morda odpravil eno izmed nevarnih bolezni naše dobe.

SOKOL

Občni zbor Sokola Ježica

Steber nacionalne borbe na Ježici, delavni Sokol je imel na praznik izvrstno obiskani letni občni zbor. Zupo je zastopal br. D. Podgornik.

Starosta društva br. A. Germek je imel pomenben odgovoren govor, v katerem je omenjal neštete zapreke in sokoletstvo nepopolne razmere sedanje dobe. Toda tudi to ne bo zlomilo Sokola, če bo sjožen in če bo iskal in gojil leto, kar nas druži. Sokol Ježica je nepremagljiva trdnjava, brez nje ne bi bilo nikogar, ki bi ščitil nacionalno in napredno delovanje. Zmuren je čisto od dela, kdor deluje v Sokolu, a nič zato. — Zvel naš prvi Sokol, Nj. Vel. kralj Peter II.

Tajnik br. Benčič omenja, da je bilo 17 sej in 2 občna zbora ter lepa udeležba pri domačih, okrajnih in župnih prireditvah. Dve najpridnejši delavki-udeležici sta bili premeščeni. Društvo je izvedlo divno komemoracijo za pok. vit. kraljem.

Poročilo načelnika br. Kušarja žal ni bilo razveseljivo in ni opravičilo nad, vendar je bila izvedba javnega natopa, župnega zveznega teka in 1-decembrske akademije dobra. Manjkalo je sponožmo in reda. Točna je bila ugotovitev: ne od načelnika, od vaše volje zavisi, ali hočete postati dobri Sokoli.

Br. prosvetar Kušar Peter je prevzel poročilo obče oklaba, a njegovo poročilo je bilo vsebinsko najboljše in najlepše. Za njegov prednik ni bil povsem na mestu. Vsak mora misliti na sokolsko Petrovo petletko. Kar nas je mlajših zresnilo ee.

Vedno delavni blagajnik br. Bohine je tur di letos dohodkov in zbral 34.000 dohodkov ter zopej za par tisočakov zabil društveni dolg. Zanimivo je bilo poročilo statističarja br. Potrate: društvo šteje začetkom 1937 skupno 142 pripadnikov, od tega 63 članov, 23 članice, 19 naraščajo in 17 deke. Med letom jih je bilo nekaj članov, kar je v vodstvu prevladala težnja, da morejo ostati člani v Sokolu je oni, ki so po delavnosti in zavednosti zaslužijo. Po izglasovanem poročilu in potrditvi, da ostane članarina ista, so navzoč iznesli mnogo zdravih pobud za poživitev društva in sokoletstva. Pozdravili so prizadevanje gorenske župe, ki je nedavno uresničila sokolsko kreditno zadruzo. Pozdravili so tudi obvestilo župnega delegata, da se smuje za območje Zr. Ljubljana, Maribor in Novo mesto še ena podobna sokolska kreditna zadruza. Prav živahno ee je občni zbor zanimal za sokolski tisk in zažel, da bi se sedanji skromni vestnik župe Ljubljana razvil v prvovrstni list vseh petih zvrst dravske bano vine. Glede novega, prijetnega tednika »Sokolske volje« je disciplinirano članstvo soglasno odločilo, da se naj ne narača, ker leti ni nastal znotraj sokolske organizacije in ne daje jamstva, da je samozavestno kole Sokolov tudj odgovorno kateri sokolski inštaniji.

Volitve so poskrbele za novo društveno upravo, ki bo osvežila dosedanje premočno redno delo društva. Starostuje zopej izkuzen Sokol br. Ante Germek, podstarosta je Polde Novelli, načelnik Kušar Peter, prosvetar Ciril Ramovž, tajnik Vinko Benčič, blagajnik pa Ivan Bohine. Njim je dodeljeno še več delovnih Sokolov. Kar upravičuje upanje, da je novo poslovno leto dobilo obor, ki bo popolnoma kos vsem razmeram sedanje protisokolske dobe. Le naprej, brez miru, za sokolskim praporom!

TAKOJSNJA POMOČ

— Ali misliš, da se bova lahko vzela, ko postaneš zdravnik? Kaj pa če ne boš imel pacientov?

— Hm, če ne bo drugače, pa ustanovim javno kuhinjo.

TEZAVE MODERNIH DEKLET

— Samo en poljub, draga Elza.

— Saj je vseeno koliko dragce, ker moram itak prebravati ustnice in obrvi ter znova napadati obraz.

NA TRGU

— Ali ne smrdi ta jajca?

— Kaj še, kar izvolite jih podušati!

Georges Ohnet:

ZADNJA LJUBEZEN

Roman

Znova sta zaplesala, toda ne več tako omamičena. Zdelo se je, da hoče plesalec pokazati prav toliko mehke elegancije kretenj kakor prej harmoničnih obratov in spretnosti. Plesal je počasi, z zateglimi kretnjami, upirajoč pogled v oči svoje plesalki kakor da hoče skozi njene zenice prodreti na dno njenega srca. Mladi ženi je igral na ustih smehljaj in sanjala je o tem, da ji šepetajo njegove ustnice nežne in tople besede. Komaj četrte ure sta se poznala in vendar je bil vtis njenega srečanja tako globok, da se podobnega doživljanja ni sponjnila v vsem svojem življenju. Zadnji akordi valčka so umirali v tihini, ko se je mlada žena v naročju svojega plesalca pomešala med razigrano družbo.

Govoril ji je in ona ga je začudeno poslušala. O pomenu njegovih besed ni razmišljala, postala je samo njegov glas, ki se ji je zdel čudovito mehak in sladak. Tako sta šla kakor v sanjah skozi več dvoran in se ustavila slednjič v buffetu, kjer so stregli cesarski služabniki v svečanih livrehaj. Komtesa je vzela grož in v čašo šampanjca. Grof je stal pred njo in požiral z očmi njene rdeče

ustne in krasne bele zobe. Bil je ves zamašnjen, še nikoli se mu ni zdelo nobena ženska tako privlačna. Silno hrepenenje ga je prevzelo, življenje bi bil dal za to, da bi mogel objeti princeso in ugrabiti jo, če bi ne šlo drugače, umirajočo pod njegovimi poljubi. Tiesnoba mu je stisnila grlo, zadržel je po vsem telesu in prebledel tako, da ga je princesa vsa presenečena vprašala:

— Kaj vam pa je? Pa vendar niste bolni? Tu je strašno soparno.

Čutil je dovolj moči v sebi, da se je obvladal in odgovoril smeje:

— Nič hudega ni... Malo razburjen sem — toda to ni posledica vročine... Sicer je pa že minilo.

Oba sta bila v taklo čudnem duševnem razpoloženju, da ni moglo uiti pozornosti drugega nič, kar se je le malo tikalo enega izmed njiju. V kratkem in jasnem grofovem odgovoru je odkrila princesa poseben pomen, nekaj posebno toplega in pristranskega. Obmolnila je nazaj, kakor da se je ustrašila pogleda v Armandovo dušo. On je pa uganil vzrok njene zadrege in v svoji prirojeni taktičnosti ji je ponudil roko ter jo vprašal navidez povsem brezskrbno:

— Princesa, kam naj vas odvedem?

— Nočem se vrniti na ples, malo utrujena sem in rada bi se odpeljala domov.

Odšla sta v salonček v čokoladno ob glavnem stopnišču, kjer je Armand zatisnil klince:

— Sluge milostive knežnje Schwarzburg!

In že sta prihitela dva napredna služabnika v livrehaj s plesnim plesčem obročljenim z modro

laseco in belimi čipkami. Princesa ga je ogrnila, se obrnila k Armandu in mu prijazno pokimala z glavo.

Grof se je globoko poklonil, potem je pa zbral ves svoj pogum in vprašal:

— Milostiva ali mi bo dovoljeno posetiti vas?

— Moji prijatelji me najdejo vedno doma ob petih popoldne.

Še zadnjič se je nasmehnila, potem pa odšla. Še zadnjič se je nasmehnila, potem je pa odšla počasi po stopnicah.

Ves srečen, kakor da mu je obtjubil svojo ljubezen, se je grof vrnil v salon.

Grof de Fontenay je bil predobro vzgojen in predobro je poznal družabne običaje, da bi se bil s posetom princese požuril. Vedel je, da je vsak človek tem bolj zaželen, čim pozneje pride. Minilo je teden dni, predno je odšel v hotel v Herren-gasse. Pač se je pa trudil, da je princeso že prej videl od daleč in da ga je tudi ona videla. Zvedel je, da pojde v četrtke v Opero. Poslaniška loža je bila prosta, bila mu je na razpolago. Detal je družbo markizu de Villenoyss, ki se je zelo začudil, videč nenadno zanimanje svoje postaniškega staveja za glasbo. Stari diplomat je bil vagonen v lahkih arizah stare italijanske in francoske šole. Moderna glasba ga je navdajala z grozo. Tistega večera so baš peli Mozartovo opero »Don Juan« in v prijetno lahko stidnih melodij zazibani markiz se je udajal nekoli sanjavo.

To je bil baš trenutek, ki si ga je bil iskral Armand, da bi svedel kaj o dramski žani, na

katero je neprestano mislil. V svoje začudenje je zvedel, da je stara trideset let. Zdelo se mu je izredno mladostna. Prisodil bi ji ne bil več kot dvaindvajset do trindvajset pomladi, v resnici je bila pa starejša od njega. Dal si je tudi pojasniti zakonsko zvezo med lepo hčerko barona Berzepebusa in princem Schwarzburgskim, ki bi lahko bil njen oče. Baron Berzepebus je bil še mlad odložil vojaško suknjo. Zapletel se je bil v nesrečne špekulacije in moral se je umakniti iz vojске. Na svojih posestvih na Koroskem je bil slučajno odkril v splošnem brezposelnosti ležišča cinka visoke vrednosti. Investiral je vse svoje zasebno premoženje v izkoriščanje rude in tudi znaten del premoženja svoje žene je šel v to podjetje. Po dolgem prizadevanju in napornih poskusih bi bila stvar že dozorela, da ni vojna leta 1866 prekrizala vseh računov. Baron je bil preveč vezan na borzo, kjer je imel mnogo terjatev in zato ni mogel več financirati svojega podjetja tako, da je bil čez nekaj mesecev finančno uničen. Njegova hči, ena največjih lepotic Dunaja, je ostala čez noč nevesta brez dote. V čast dunajske mladine je treba priznati, da ni bilo med njenimi kavalirji nobenega, ki bi bil zaradi tega opustil prizadevanje priboriti si roko lepe Viljemine. Dekle bi se bilo lahko zelo dobro omožilo in si tibralo moža po glasu svojega srca, toda Baron Berzepebus, ki je bil bolj nesrečen zaradi poloma svojega podjetja, nago zaradi izgube svojega premoženja, je odločil drugače.